

Wijziging van een aantal wetten op het terrein van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de grondslag voor gegevensverwerkingen te verstevigen.

Inhoud

Memorie van toelichting	2
I. Algemeen deel	2
1. Inleiding	2
2. Hoofdpijnen van het voorstel	3
2.1 Inzagebevoegdheid IGJ	3
2.2 Gegevensverwerking door de IGJ bij andere meldingen.....	3
2.3 Gegevensverwerking door de IGJ en de IJenV bij het indienen van tuchtklachten op grond van de Jeugdwet	6
2.4 Gegevensverwerking bij de uitvoering van de kindertelefoon, de luisterlijn en de chat van Veilig Thuis	7
2.5 Verduidelijking, verbetering en aanvulling van grondslagen voor gegevensverwerking door Veilig Thuis	11
2.6 Hergebruik gegevens Wzd voor Wlz door CIZ.....	12
2.7 Grondslag gegevensverwerking in de Kaderwet VWS-subsidies	13
3. Verhouding tot hoger recht.....	14
3.1 Mensenrechtelijke bescherming	14
3.2 EVRM	15
3.3 Grondwet.....	16
3.4 AVG	16
3.5 Bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard.....	17
3.6 Doelbinding.....	19
3.7 Noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit	20
3.8 Transparantie en rechten betrokkenen	21
3.9 Beroepsgeheim.....	21
3.10 Caribisch Nederland	21
4. Verhouding tot nationale wetgeving	21
5. Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA)	21
6. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)	22
7. Uitvoering	22
8. Regeldruk	22
9. Toezicht en handhaving	23
10. Financiële gevolgen	23
11. Advies en consultatie	23
II. Artikelsgewijze toelichting.....	24

Memorie van toelichting

I. Algemeen deel

1. Inleiding

Bij de zorg voor mensen hoort ook de zorg voor hun gegevens. Het kabinet heeft om die reden aandacht voor zorgvuldige gegevensverwerking (waaronder uitwisseling) en het wegnemen van knelpunten op het VWS-terrein. Hiervoor is deels wetgeving noodzakelijk. Met dit wetsvoorstel worden zeven knelpunten weggenomen:

1. In de praktijk bestaat onduidelijkheid over de reikwijdte van de inzagebevoegdheid van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: IGJ).
2. De IGJ heeft tot taak calamiteitenmeldingen, meldingen van geweld in de zorgrelatie, meldingen van ontslag bij disfunctioneren en andere meldingen te onderzoeken. Voor andere meldingen ontbreekt echter een wettelijke verplichting voor zorgaanbieders en zorgverleners om de gegevens, waaronder persoonsgegevens en bijzondere categorieën van persoonsgegevens, te verstrekken aan de IGJ die voor het onderzoeken van de melding noodzakelijk zijn. Dit heeft tot gevolg dat de IGJ in sommige situaties haar toezichthoudende taak onderzoek te doen naar andere meldingen niet volledig kan vervullen.
3. De IGJ en de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: IJenV) zijn op grond van artikel 9.2, zesde lid, van de Jeugdwet bevoegd om tuchtklachten in te dienen. In de Jeugdwet ontbreekt een expliciete doorbrekingsgrond voor de doorbreking van de op de betrokken ambtenaar rustende geheimhoudingsplicht.
4. De huidige wetteksten over luisterlijnen gaan uit van anonimiteit. Van anonimiteit in de zin van de Algemene verordening gegevensbescherming¹ (hierna: AVG) is enkel sprake indien elke mogelijkheid tot identificatie van betrokkenen onherroepelijk wordt uitgesloten. Indirecte herleidbaarheid door middel van het telefoonnummer of IP-adres kan, ondanks technische en organisatorische maatregelen, niet volledig worden uitgesloten. De wet sluit daardoor niet aan bij de AVG en de feitelijke situatie.
5. De wettelijke grondslag voor het verstrekken van gegevens door een Veilig Thuis-organisatie aan het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college), de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan de Minister voor Rechtsbescherming ten behoeve van beleidsinformatie en de grondslag voor het verstrekken van persoonsgegevens aan het college met als doel dat het college kan beoordelen of een bepaalde voorziening nodig is (de zgn. "gevalsbehandeling") zijn niet voldoende duidelijk.
6. Er mist een grondslag voor het Centrum Indicatiestelling Zorg (hierna: CIZ) om, indien noodzakelijk, gegevens die verkregen zijn in het kader van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte patiënten te hergebruiken in het kader van de Wet langdurige zorg om op deze wijze hulpverleners, cliënten en hun directbetrokkenen alsook zorginstellingen zoveel mogelijk te ontlasten en geen dubbele uitvragen te hoeven doen.
7. Voor het beoordelen van subsidies is het in bepaalde gevallen, met name als een natuurlijk persoon de aanvrager is, noodzakelijk dat medische gegevens worden verwerkt. Deze gegevens vallen onder bijzondere categorieën van persoonsgegevens en mogen alleen verwerkt worden als er sprake is van toestemming van degene aan wie de persoonsgegevens toebehoren dan wel van een wettelijke grondslag. In dit geval is toestemming geen geschikte grondslag en ontbreekt een wettelijke grondslag in de Kaderwet VWS-subsidies.

---

¹ VERORDENING (EU) 2016/679 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

2. Hoofdpijnen van het voorstel

2.1 Inzagebevoegdheid IGJ

Beroepsbeoefenaren of hulpverleners kunnen op grond van hun (afgeleid) beroepsgeheim op grond van artikel 5:20, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) weigeren hun medewerking te verlenen aan de verstrekking van informatie aan de IGJ. Om haar toezicht te kunnen uitoefenen is het voor de IGJ echter noodzakelijk om patiëntendossiers in te kunnen zien en is het dus van belang dat beroepsbeoefenaren of zorgverleners zich niet op hun medisch beroepsgeheim kunnen beroepen. Op grond van artikel 7:457, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek en artikel 6, eerste lid, onder e, juncto artikel 9, tweede lid, onder g, van de AVG is voor doorbreking van het medisch beroepsgeheim respectievelijk de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens een wettelijke grondslag vereist. Om die reden is, in afwijking van artikel 5:20, tweede lid, in diverse wetten op het terrein van de volksgezondheid de bevoegdheid voor de IGJ opgenomen om patiëntendossiers in te zien.

Tijdens de behandeling in de Eerste Kamer van het wetsvoorstel tot Wijziging van diverse wetten op het terrein van de volksgezondheid in verband met de versterking van het handhavingsinstrumentarium van de Inspectie gezondheidszorg en jeugd en enkele andere wijzigingen, ontstond een discussie over de reikwijdte van het begrip inzage dat is opgenomen in de diverse wetten.² Destijds is aangegeven dat met het inzagerecht is bedoeld om de IGJ ten aanzien van patiëntendossiers vergelijkbare bevoegdheden te verschaffen als opgenomen in de artikelen 5:16 en 5:17 van de Awb. Het gaat dan om het recht om inlichtingen te vorderen (artikel 5:16), het recht om inzage te vorderen (artikel 5:17, eerste lid) en het recht om kopieën te maken (artikel 5:17, tweede lid).

Echter, in de huidige artikelen van de betreffende wetten is enkel de bevoegdheid voor de IGJ om de dossiers in te zien expliciet benoemd. Hierdoor wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat de wettelijke grondslag zich beoogt te beperken tot de bevoegdheid van de IGJ om dossiers in te zien, zoals is geregeld in artikel 5:17, eerste lid, van de Awb. De toezichthoudende ambtenaren lopen in de huidige uitvoeringspraktijk aan tegen de hierdoor ontstane onduidelijkheid over hun bevoegdheden.

Om de rechtszekerheid te vergroten, heeft de toenmalige Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Eerste Kamer toegezegd dat het inzagerecht dat in de Volksgezondheidswetten is opgenomen wordt gewijzigd, in die zin dat expliciet wordt aangegeven waartoe de IGJ bevoegd is.³ In de volgende wetten is het inzagerecht opgenomen en wordt voorgesteld een verduidelijking aan te brengen: Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, Gezondheidswet, Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten, Wet langdurige zorg, Geneesmiddelenwet, Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting en de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

De voorgestelde wijzigingen houden dus geen materiële wijziging in, maar zijn slechts een technische verduidelijking van het begrip inzagerecht.

2.2 Gegevensverwerking door de IGJ bij andere meldingen

De Wkkgz heeft tot doel de veiligheid en de kwaliteit van de zorg te waarborgen. Met het oog op dit doel is in de Wkkgz opgenomen dat de IGJ de wettelijk verplichte meldingen en andere meldingen onderzoekt om vast te stellen of sprake is van een situatie die voor de veiligheid van cliënten in de zorg een ernstige bedreiging kan betekenen, of met het oog op het belang van goede zorg anderszins noodzaakt tot nader onderzoek (artikel 25, eerste lid, Wkkgz).

Een drietal meldingen is voor zorgaanbieders verplicht. Zorgaanbieders dienen melding te doen bij de IGJ van iedere calamiteit die bij de zorgverlening heeft plaatsgevonden, van geweld in de zorgrelatie en van opzegging, ontbinding of niet-voortzetting van een (arbeids)overeenkomst met een zorgverlener, omdat de zorgaanbieder van oordeel is dat een zorgverlener ernstig tekort is

² EK 2018/19, 34874, C en E.

³ EK 2018/19, 34874, E.

geschoten in zijn functioneren (artikel 11, eerste lid). Voor deze drie wettelijk verplichte meldingen is voor de verstrekking van persoonsgegevens, daaronder begrepen bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, in de Wkkgz een rechtsgrondslag opgenomen (artikel 11, tweede lid). Onder bijzondere categorieën van persoonsgegevens vallen onder meer gegevens over de gezondheid. De zorgaanbieder en de zorgverleners die de zorg verlenen aan cliënten dienen in geval van deze wettelijk verplichte meldingen en het onderzoek daarnaar aan de IGJ deze gegevens te verstrekken, voor zover deze gegevens voor het onderzoeken van de melding noodzakelijk zijn.

Naast deze verplichte meldingen, ontvangt de IGJ vele andere meldingen. Andere meldingen zijn alle meldingen anders dan de drie hierboven genoemde wettelijk verplichte meldingen. Deze meldingen kunnen door een ieder⁴ worden gedaan, zoals door cliënten, naasten of nabestaanden van cliënten, zorgverleners, zorgaanbieders, organisaties en anderen die melding doen bij de IGJ over zaken in de zorg die in hun ogen niet op een juiste wijze (zijn) verlopen of waarin er anderszins zorg wordt geuit over een situatie in de zorg. De melding kan betrekking hebben op zorgaanbieders, fabrikanten en zorgverleners. De IGJ beoordeelt aan de hand van een beoordelingskader, zoals opgenomen in artikel 25 van de Wkkgz en in artikel 8.20 van het Uitvoeringsbesluit Wkkgz, of een andere melding nader moet worden onderzocht.

Uit artikel 25, eerste lid, van de Wkkgz en artikel 8.20 van het Uitvoeringsbesluit Wkkgz blijkt dat een andere melding door de IGJ nader wordt onderzocht als de melding naar het oordeel van de IGJ wijst of kan wijzen op een situatie die voor de veiligheid van cliënten of de zorg een ernstige bedreiging betekent of kan betekenen, of als met het oog op het belang van goede zorg of de veiligheid van de cliënten de andere melding redelijkerwijs noodzaakt tot nader onderzoek. Ook wordt een andere melding gelet op artikel 8:20, eerste lid, onderdeel c, van het Uitvoeringsbesluit Wkkgz nader onderzocht indien de melding betrekking heeft op het niet of niet geheel voldoen door een zorgaanbieder aan bepaalde wettelijke verplichtingen in de Wkkgz. Het gaat dan onder meer om het ontbreken van een klachtenregeling of het ontbreken van een klachtenfunctionaris of het niet aangesloten zijn bij een geschilleninstantie. Redenen om een andere melding niet nader te onderzoeken zijn onder andere dat er wettelijk of op grond van internationale verplichtingen andere voorgeschreven procedures gehanteerd moeten worden of dat de melding al voorwerp van onderzoek door de IGJ is geweest.

Bij een dergelijk onderzoek is het uiteraard zaak precies duidelijk te krijgen wat de feiten zijn, om helder te krijgen of er inderdaad sprake is van een situatie die een ernstige bedreiging vormt voor de veiligheid van cliënten of de kwaliteit van de zorg; zodat de IGJ - indien dat het geval blijkt te zijn - handhavend op kan treden. Om de zaak goed te kunnen onderzoeken, kan het nodig zijn daarbij persoonsgegevens te vergaren en te verwerken, daaronder begrepen bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard. Dit kunnen persoonsgegevens zijn van de cliënt, een zorgverlener, maar ook van een derde. Voor de onderzoeken naar de verplichte meldingen is een grondslag in de Wkkgz opgenomen dat betrokken zorgaanbieders en zorgverleners aan de IGJ verplicht zijn persoonsgegevens, waaronder bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verstrekken als dit noodzakelijk is voor het onderzoeken van de melding.

Voor andere meldingen ontbreekt een soortgelijke grondslag in de wet. In de Wkkgz is voor andere meldingen wel bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld kunnen worden omtrent de gegevens die de melding tenminste bevat (artikel 25, tweede lid, sub a, van de Wkkgz). Op grond daarvan is in het Uitvoeringsbesluit Wkkgz opgenomen dat de betrokken zorgaanbieder en de betrokken zorgverleners bij een onderzoek naar een andere melding desgevraagd aan de IGJ alle gegevens verstrekken die voor het onderzoeken van een andere melding noodzakelijk zijn. Tot deze gegevens behoren persoonsgegevens van de bij de gemelde feiten betrokken cliënt(en) en van de betrokken zorgverleners (artikel 8.19 van het Uitvoeringsbesluit). Zoals hiervoor reeds is aangegeven ontbreekt echter een verplichting op wettelijk niveau voor zorgaanbieders en zorgverleners om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verstrekken aan de IGJ.

---

⁴ Kamerstukken II 2010/11, 32 402, nr. 7, p. 46.

In de toelichting bij artikel 8.19 van het Uitvoeringsbesluit Wkkgz is destijds expliciet opgenomen dat bijzondere categorieën van persoonsgegevens niet kunnen worden verstrekt op grond van dat artikel. Voor deze verstrekking is een wettelijke grondslag vereist of, zoals in de toelichting is opgenomen, toestemming van de cliënt zelf dat die gegevens door de zorgaanbieders of de zorgverleners kunnen worden verstrekt aan de IGJ.

De grondslag voor de IGJ om in het kader van het onderzoek naar een andere melding bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken was eerder reeds opgenomen in de Aanpassingswet Algemene verordening gegevensbescherming. In deze wet is een hele reeks wetten in technische zin aangepast aan de AVG vanwege verouderde terminologie. Het opnemen van een wettelijke grondslag voor de IGJ om bij het onderzoeken van een andere melding bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken betrof volgens het advies van de Raad van State niet louter een technische wijziging, maar een materiële. Met het opstellen van de Aanpassingswet Algemene verordening gegevensbescherming was echter enkel beoogd technische wijzigingen aan te brengen. De wijziging is om die reden niet overgenomen in het wetsvoorstel zoals dat uiteindelijk bij de Kamer is ingediend.⁵

Met de wetswijziging die nu voorligt, wordt alsnog de materiële wijziging doorgevoerd. Reden daarvoor is dat andere meldingen onder het huidige wettelijk regime niet voldoende adequaat kunnen worden onderzocht. Het ontbreken van een wettelijke verplichting heeft namelijk tot gevolg dat de IGJ in onderzoeken naar andere meldingen afhankelijk is van de bereidheid van de cliënt, zorgaanbieder of zorgverlener om (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens af te staan. Veelal zijn zorgaanbieders en zorgverleners daartoe bereid, maar er zijn situaties waarin de betrokkene de toestemming om de gegevens te verwerken weigert of intrekt. Denk daarbij aan bijvoorbeeld de situatie van een zoon die een melding doet over een zorgelijke situatie met betrekking tot de zorg voor zijn in een verpleeghuis opgenomen moeder. Of aan de situatie waarin een zorgverlener een mogelijke verslaving van een andere zorgverlener onder de aandacht brengt. Het onderzoek kan dan slechts uitgevoerd worden voor zover dat mogelijk is zonder de bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard. Naast de al dan niet bereidheid van de cliënt, zorgaanbieder of zorgverlener, is het in bepaalde situaties onmogelijk of problematisch om toestemming aan de cliënt of de zorgverlener te vragen. Het gaat dan vaak om (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens van anderen dan de melder zelf. Ook dan kan er sprake zijn van belemmeringen in de adequate uitvoering van het onderzoek naar de andere melding. Dit kan betekenen dat de IGJ in bepaalde gevallen andere meldingen niet (volledig) kan onderzoeken.

Dat de IGJ in bepaalde gevallen haar wettelijke taak andere meldingen te onderzoeken niet goed (genoeg) kan uitvoeren is uit oogpunt van de veiligheid van patiënten en de kwaliteit van de zorg ongewenst. Om die reden is het voorstel voor andere meldingen een verplichting in de Wkkgz op te nemen voor de verstrekking van persoonsgegevens, daaronder begrepen bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard door de zorgaanbieders en zorgverleners aan de IGJ. De verplichting is er alleen als de betreffende gegevens noodzakelijk zijn om een andere melding te onderzoeken. Door het toevoegen van de wettelijke verplichting ook als er sprake is van een andere melding, wordt de rechtsgrondslag voor het aanleveren van gegevens in het kader van andere meldingen gelijkgetrokken met de rechtsgrondslag voor het aanleveren van gegevens in het kader van de wettelijk verplichte meldingen van calamiteit, geweld in de zorgrelatie en ontslag wegens disfunctioneren. De verstrekking van (gewone) persoonsgegevens door de zorgaanbieder en zorgverleners, die nu via een delegatiegrondslag in de wet in het Uitvoeringsbesluit Wkkgz is geregeld, wordt daarbij ook op wetsniveau getild. De voorgestelde wettelijke grondslag voor gegevensverwerking bij andere meldingen, maakt het mogelijk dat de IGJ bij het onderzoeken van andere meldingen bijzondere categorieën van persoonsgegevens - dus ook medische gegevens - kan verwerken, ook indien daar geen toestemming voor wordt gegeven. De IGJ kan dit alleen doen als dit noodzakelijk is om een andere melding goed te kunnen onderzoeken, dat wil zeggen om te kunnen onderzoeken of een gemelde situatie voor de veiligheid van cliënten of de zorg een ernstige bedreiging betekent of met het oog op het belang van goede zorg anderszins noodzaakt tot nader onderzoek.

---

⁵ Kamerstukken II, 2017/18, 34939, nr. 4, p. 2.

Met dit voorstel worden de betrokken zorgaanbieder en zorgverleners verplicht onder andere medische gegevens te verstrekken aan de IGJ als deze voor de IGJ noodzakelijk zijn om de andere melding te onderzoeken. Dit kan betekenen dat het medisch beroepsgeheim wordt doorbroken. De bescherming van het medisch beroepsgeheim is een belangrijke waarde in onze samenleving. De bescherming van deze waarde vloeit voort uit de bescherming van het recht op privacy van de cliënt en ook uit het algemene belang van de volksgezondheid, waarin het belangrijk is dat mensen die medische hulp nodig hebben die in moeten kunnen roepen zonder vrees dat zijn aldus beschikbaar komende gezondheidsgegevens op welke wijze dan ook voor andere doelen worden gebruikt. Het beroepsgeheim is een cruciaal aspect van de relatie tussen hulpverlener en cliënt. Met het doorbreken van het medisch beroepsgeheim moet dan ook zeer terughoudend worden omgegaan. Voor die gevallen waarin onder het beroepsgeheim vallende informatie door de zorgverlener op grond van een specifieke wettelijke bepaling toch aan anderen, zoals in casu de IGJ, moet worden verstrekt, kent de wetgeving nadrukkelijk stevige waarborgen voor het geheimhouden van deze gegevens. Indien er geen toestemming is, is voor doorbreking van het medisch beroepsgeheim een wettelijke grondslag nodig. Met deze voorgestelde rechtsgrondslag in de wet wordt dit gerealiseerd. Deze rechtsgrondslag is ook nodig omdat de verplichting (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens – en overigens ook strafrechtelijke gegevens – af te staan een inbreuk vormt op het recht op privacy. Een inbreuk op dit recht, onder meer geregeld in artikel 8 EVRM, is alleen gerechtvaardigd indien de inbreuk geregeld is in de wet. Voorts geldt – uit oogpunt van de bescherming van het recht op privacy – dat een dergelijke inbreuk alleen gerechtvaardigd is als zij noodzakelijk is in een democratische samenleving met het oog op specifiek in artikel 8 EVRM genoemde belangen. De verplichting persoonsgegevens, daaronder begrepen medische gegevens en strafrechtelijke gegevens wordt in dit wetsvoorstel geregeld, omdat de IGJ nu op belemmeringen stuit in onderzoeken naar andere meldingen. Het is noodzakelijk deze meldingen te onderzoeken omdat deze meldingen situaties kan betreffen die voor de veiligheid van cliënten of de zorg een ernstige bedreiging betekenen of met het oog op het belang van goede zorg – en dus de kwaliteit van de zorg – anderszins noodzaakt tot nader onderzoek. Het goed onderzoeken van deze risico's is noodzakelijk in het belang van de bescherming van de gezondheid. De inbreuk is proportioneel. Indien toestemming niet wordt gegeven of niet mogelijk is, is er bij andere meldingen geen andere manier dan de wettelijke daarvoor toegeruste toezichthouder onderzoek uit te laten voeren naar of er sprake is van een ernstige bedreiging voor veiligheid van cliënten of de kwaliteit van de zorg of dat er anderszins met het oog op goede zorg noodzaak is voor het nader onderzoek. Ook zijn er geen lichtere methoden dan de wettelijk verplichte afgifte van de gegevens die geringere inbreuk zouden vormen. Daarmee is de inbreuk op het recht op privacy voldoende gerechtvaardigd. Overigens is in het voorstel opgenomen dat de betrokken zorgaanbieder en de zorgverleners alleen die gegevens behoeven te verstrekken die voor het onderzoeken van de andere melding noodzakelijk zijn. Dit impliceert dat de IGJ van situatie tot situatie een afweging zal moeten maken en dat zij zal moeten motiveren dat de gegevens noodzakelijk zijn⁶.

Verder spreekt voor zich dat voorkomen moet worden dat gegevens over de gezondheid van de cliënt, die de IGJ heeft ontvangen van de zorgaanbieder of de zorgverlener, alsnog verder worden verspreid naar derden. Artikel 25, derde lid, van de Wkkgz voorziet hierin, nu is bepaald dat in het geval de IGJ gegevens heeft ontvangen in het kader van het onderzoeken van een (wettelijk verplichte of andere) melding en deze gegevens vallen onder het beroepsgeheim van een zorgverlener, de IGJ ook een geheimhoudingsplicht heeft ten aanzien van deze gegevens. In artikel 25, derde lid, van de Wkkgz is bepaald dat dit geldt voor meldingen, zodat ook andere meldingen onder dit artikel vallen. Dit artikel behoeft om die reden geen aanpassing.

2.3 Gegevensverwerking door de IGJ en de IJenV bij het indienen van tuchtklachten op grond van de Jeugdwet

De IGJ en de IJenV (hierna tezamen: inspecties) zijn belast met het toezicht op de naleving van de Jeugdwet. Uit hoofde van deze taak beschikken de inspecties over veel gegevens. Indien bijvoorbeeld sprake is van een calamiteit zijn de jeugdhulpaanbieder en de gecertificeerde

---

⁶ Vergelijkbaar met de verplichte meldingen; Kamerstukken II, 2010/11, 32 402, nr. 7, p. 38 en Staatsblad 2015, 447, p. 58.

instelling verplicht deze te melden aan de inspecties. In het kader van het onderzoek van de melding door de inspecties zijn jeugdhulpaanbieders, jeugdhulpverleners en gecertificeerde instellingen verplicht persoonsgegevens, waaronder gegevens over de gezondheid van jeugdigen, te verstrekken aan de inspecties en kunnen de inspecties gebruik maken van het inzagerecht, het recht om kopieën te maken en inlichtingen te vorderen. De inspecties mogen deze gegevens verwerken in het onderzoek. Op basis van dit onderzoek kunnen de inspecties tot de conclusie komen dat zij het handelen van desbetreffende jeugdhulpverlener tuchtwaardig vindt en om die reden een tuchtklacht in willen dienen ten behoeve van kwaliteitsverbetering van de zorg. Op grond van artikel 9.2, zesde lid, Jeugdwet zijn de toezichthoudende ambtenaren daartoe bevoegd.

Een klaagschrift dient in ieder geval een duidelijke omschrijving van de klacht, waarin het verwijtbare handelen van de beklagde beschreven staat, te bevatten. Ook dienen de feiten en gronden van de klacht voldoende duidelijk omschreven te worden. Het is zaak precies duidelijk te maken wat de feiten zijn, zodat het College van Toezicht kan beoordelen of de klacht gegrond is en er een maatregel dient te worden opgelegd.

Met dit wetsvoorstel wordt een wijziging voorgesteld die het voor de toezichthoudende ambtenaren mogelijk maakt om bij het indienen van de tuchtklacht een eventueel op hen rustend afgeleid beroepsgeheim te doorbreken. Deze geheimhouding rust op de informatie die valt onder het beroepsgeheim en door de toezichthoudende ambtenaren met gebruikmaking van hun bevoegdheden is ingezien (artikel 9.2, derde lid, Jeugdwet). De inbreuk op het beroepsgeheim is te rechtvaardigen. Wanneer een jeugdprofessional wordt ingeschakeld, moet de maatschappij ervan op aan kunnen dat zijn dienstverlening voor de jeugd voldoet aan de kwaliteitseisen. Als de inspectie constateert dat een jeugdprofessional in strijd handelt met de tuchtnorm moet zij dit ook zonder toestemming van betrokkenen kunnen aanklaarten, zodat de jeugdprofessional via het systeem van tuchtrecht kan worden beoordeeld op zijn handelen en andere jeugdprofessionals van deze toetsing kunnen leren en zichzelf kunnen verbeteren.

Zonder deze wijziging kunnen de inspecties enkel met toestemming van de betrokkenen het indienen van een tuchtklacht in gang zetten, aangezien een tuchtklacht vrijwel altijd gegevens over gezondheid zullen bevatten. Nadelen van toestemming zijn dat de inspecties afhankelijk zijn van de bereidheid van de betrokkenen (of de wettelijk vertegenwoordigers) om toestemming te geven en dat de toestemming op elk moment ook weer kan worden ingetrokken, waardoor de grondslag om de gegevens te mogen verstrekken komt te vervallen. Hierdoor kunnen de inspecties niet altijd opkomen voor het belang van de bescherming van kwetsbare jeugdigen. Met name bij de zware zaken is dit een onwenselijke ontwikkeling.⁷

2.4 Gegevensverwerking bij de uitvoering van de kindertelefoon, de luisterlijn en de chat van Veilig Thuis

In de Jeugdwet is opgenomen dat er zorg voor moeten worden gedragen dat jeugdigen kosteloos en anoniem een telefonisch of elektronisch gesprek kunnen voeren over hun persoonlijke situatie en daarover advies kunnen krijgen. Deze luisterlijn in het kader van de Jeugdwet is in de praktijk bekend onder het begrip «kindertelefoon». Waar in deze memorie van toelichting specifiek gesproken wordt over de luisterlijn in het kader van de Jeugdwet, wordt daarom de term kindertelefoon gebruikt. Momenteel wordt deze taak uitgevoerd door de Stichting De Kindertelefoon. De Kindertelefoon voert deze taak kindvriendelijk en laagdrempelig uit en biedt jeugdigen een luisterend oor, geeft antwoorden op vragen of bedenkt samen met de jeugdige een oplossing.

In de Wmo 2015 is een soortgelijke functie opgenomen. Deze luisterlijn in het kader van de Wmo 2015 is in de praktijk bekend onder het begrip «de luisterlijn». Momenteel wordt deze functie uitgeoefend door Stichting Sensor, de landelijke luisterlijn. Op ieder moment van de dag kan met

---

⁷ Uit de evaluatie: "Evaluatie 5 jaar tuchtrecht in de jeugdzorg" blijkt dat al langere tijd de zorg bestaat dat de belangrijke, zware, tuchtklachten niet bij de tuchtrechter komen en dat partijen zoals de inspecties een belangrijke rol kunnen spelen bij het indienen van dergelijke zaken.

hen kosteloos een telefonisch of chatgesprek worden gevoerd over de persoonlijke situatie of advies worden gevraagd.

In de Wmo 2015 zijn ook de taken van Veilig Thuis opgenomen. Veilig Thuis is tijdens de coronacrisis met een chatfunctie gestart voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling. De chatfunctie is speciaal bedoeld voor mensen die door hun thuissituatie niet kunnen bellen. Zij kunnen dan via de chat vragen stellen en een advies krijgen.

De bovenstaande drie functies worden in deze toelichting gezamenlijk aangeduid met de term «luisterlijnen».

2.4.1 Wat is de aanleiding van deze wetswijziging?

Aanleiding voor dit wetsvoorstel is het signaal vanuit de Stichting De Kindertelefoon dat er grondslagen in de Jeugdwet ontbreken voor de gegevensverwerking die noodzakelijk is voor de uitvoering van een luisterlijn. Het knelpunt is dat de huidige wetteksten uitgaan van anonimiteit. Van anonimiteit in de zin van de AVG is enkel sprake indien elke mogelijkheid tot identificatie van betrokkenen onherroepelijk wordt uitgesloten. Indirecte herleidbaarheid door middel van het telefoonnummer of IP-adres kan, ondanks technische en organisatorische maatregelen, echter niet volledig worden uitgesloten.

Om aan te sluiten bij de feitelijke situatie wordt voorgesteld "anoniem" in de bepalingen die gaan over de kindertelefoon en de luisterlijn te vervangen door "niet direct herleidbaar".

Overigens geldt bovenstaande niet op dezelfde wijze voor de chatfunctie van Veilig Thuis. Ook de chat-functie is niet direct herleidbaar. Echter, in artikel 4.1.1, derde lid, van de Wmo 2015, waarin is bepaald dat Veilig Thuis advies geeft aan degene die een vermoeden heeft van huiselijk geweld of kindermishandeling, wordt al niet uitgegaan van anonimiteit. Om die reden behoeft de bepaling geen aanpassing.

2.4.2 Welke grondslagen zijn noodzakelijk?

De kindertelefoon en de luisterlijn

Het telefoonnummer en het IP-adres van degenen die contact zoeken met de kindertelefoon en de luisterlijn moeten worden verwerkt om deze voorziening mogelijk te maken. Zodra een persoon belt met een luisterlijn krijgt de verwerker – de organisatie die zorgt voor de applicaties van de luisterlijnen - automatisch het telefoonnummer waarmee wordt gebeld en bij het starten van een chat krijgt de verwerker automatisch het IP-adres van de computer. Dit telefoonnummer of IP-adres kan alleen door de verwerker ingezien worden. De vrijwilliger met wie de persoon het gesprek voert dan wel chat, ziet dit telefoonnummer of IP-adres niet. Deze gegevens zijn versleuteld (gepseudonimiseerd). De verwerker deelt deze gegevens alleen met een medewerker van een luisterlijn in zeer uitzonderlijke situaties, zie hiervoor paragraaf 2.4.3. Wel kunnen de vrijwilliger en medewerkers van de kindertelefoon en de luisterlijn in het systeem zien of en zo ja hoe vaak de desbetreffende persoon contact heeft opgenomen.

Dit zijn goede waarborgen om te voorkomen dat de gegevens herleidbaar zijn naar een persoon. Echter, ook het gebruik van versleutelde gegevens kan niet volledig voorkomen dat deze gegevens kunnen worden herleid naar de persoon om wie het gaat, nu de gegevens, ondanks goede afspraken in de verwerkersovereenkomst, indirect herleidbaar kunnen zijn tot een persoon. Om die reden is geen sprake van anonimiteit in de zin van de AVG en wordt met onderhavig voorstel een grondslag voor de kindertelefoon en de luisterlijn voorgesteld voor de verwerking van het telefoonnummer en het IP-adres van degene die contact opneemt.

De verwerking van het telefoonnummer en het IP-adres zijn ook van belang om oneigenlijk gebruik van de kindertelefoon en de luisterlijn tegen te gaan. Een klein deel van degenen die contact zoekt met deze luisterlijnen, doet dat heel vaak en maakt misbruik van de mogelijkheid die de luisterlijnen bieden. Voor de kindertelefoon betekende dit dat ze werden overspoeld door jeugdigen die veelvuldig contact met hen wilden. Daardoor kwamen niet alle jeugdigen aan de beurt. De verwerker kan namens de kindertelefoon een time-out geven op basis van een IP-adres

of een telefoonnummer en een aantal time-outs kan leiden tot een tijdelijke blokkering van het betreffende IP-adres of telefoonnummer. Het geven van time-outs heeft bijgedragen aan een betere bereikbaarheid van de kindertelefoon. Ditzelfde geldt voor het instellen van maximaal vier keer bellen per dag en het introduceren van een wachtrij. Ook hierbij wordt het telefoonnummer of het IP-adres van de jeugdige verwerkt. Het IP-adres en telefoonnummer worden zes maanden voor bovenstaande doelen opgeslagen en worden daarna gepseudonimiseerd.

Voor de luisterlijn geldt ook dat ten behoeve van het optimaliseren van de bereikbaarheid het verwerken van het IP-adres en het telefoonnummer noodzakelijk is. Een persoon wordt bijvoorbeeld geblokkeerd als hij reeds vier keer eerder die dag contact heeft opgenomen met de luisterlijn.

Naast de grondslag voor de kindertelefoon en de luisterlijn om het IP-adres dan wel het telefoonnummer van degene die contact opneemt te verwerken, zijn de volgende grondslagen noodzakelijk om hun taak te kunnen uitoefenen.

Ten eerste wordt een grondslag voorgesteld op basis waarvan er (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens kunnen worden verwerkt door de vrijwilliger in de chats dan wel door de verwerker. Deze situatie doet zich voor als de persoon die contact zoekt met de kindertelefoon of de luisterlijn uit eigen beweging (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens heeft gedeeld met de vrijwilliger. Deze grondslag is noodzakelijk voor de chat, omdat het delen van informatie in een chatgesprek direct is aan te merken als een verwerking in de zin van de AVG, aangezien er sprake kan zijn van (indirecte) herleidbaarheid en de gesprekken bijvoorbeeld ook over (geestelijke) gezondheid kunnen gaan. Ondanks de technische en organisatorische maatregelen om herleidbaarheid te voorkomen, waarbij de vrijwilliger geen inzage heeft in het IP-adres, is er bij de verwerkers, de kindertelefoon en de luisterlijn zowel informatie beschikbaar op basis waarvan een persoon indirect kan worden herleid (het IP-adres) als informatie over bijvoorbeeld de gezondheid. De vrijwilliger van de kindertelefoon en de luisterlijn verwerkt gepseudonimiseerde gegevens en gelet op de AVG is voor deze verwerking een grondslag en uitzondering op het verwerkingsverbod noodzakelijk vanwege de mogelijkheid dat de gegevens naar een persoon herleidbaar zijn.

Overigens is deze grondslag bij telefoongesprekken niet noodzakelijk. Een telefoongesprek is niet aan te merken als een verwerking in de zin van de AVG en de gesprekken worden niet opgeslagen. Bij de kindertelefoon worden van de telefoongesprekken ook geen verslag gemaakt. De vrijwilligers van de luisterlijn maakt van de telefoongesprekken wel een verslag, maar nemen hierin geen (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens op. Het tijdstip van bellen, de lengte van het gesprek, de herkomstregio van de beller en de ingang (nummer van de hulplijn) welke is gekozen, kan zichtbaar worden gemaakt voor stafmedewerkers.

Het gespreksverslag dat van het telefoongesprek wordt gemaakt en de chat worden gekoppeld aan het pseudoniem (het gehashte telefoonnummer of IP-adres). In tegenstelling tot een gespreksverslag kunnen in een chat wel (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens staan. De reden hiervoor is dat chats woordelijk worden opgeslagen. Hoewel de chats niet direct terug te leiden zijn naar een persoon, zijn het telefoonnummer en het IP-adres gehasht en om die reden is herleidbaarheid naar een persoon niet uitgesloten. Om die reden is het verwerken van gepseudonimiseerde gegevens alleen mogelijk met een wettelijke grondslag.

Ten tweede wordt een grondslag voorgesteld die ziet op de verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens in chats door daarvoor geautoriseerde medewerkers met als doel dat de kindertelefoon en de luisterlijn hun taak doelmatig en doeltreffend kunnen uitvoeren. Dit zijn voor de kindertelefoon de werkbegeleiders en voor de luisterlijn de superuser en de trainer. Voor hen blijven de chats gepseudonimiseerd drie maanden zichtbaar in de productieomgeving van het systeem. Zij kunnen deze teruglezen ten behoeve van opleidingsdoeleinden en intervisie. Deze personen kunnen aan de hand van één chat ook eventueel eerdere chats van dezelfde persoon die contact zocht met de kindertelefoon of de luisterlijn terugkijken. Ten behoeve van de opleiding en ontwikkeling van de vrijwilligers kan de daartoe geautoriseerde persoon inloggen en daarmee kan hij al de vrijwilligers volgen. De vrijwilliger krijgt feedback middels een gesprek en/of een feedbackformulier. In dit formulier worden geen persoonsgegevens gedeeld. De bevoegde medewerker kan ook meelesen met de chats. Om die

reden is het opnemen van een grondslag ten behoeve van de verwerking van (bijzondere) categorieën van persoonsgegevens door deze geautoriseerde medewerkers in chats noodzakelijk.

De laatstgenoemde grondslag ziet tevens op gegevensverwerking bij de kindertelefoon in het kader van periodiek onderzoek. Ten behoeve van de doelmatige en doeltreffende uitvoering van de dienstverlening worden via dit onderzoek trends onder kinderen kunnen gesignaleerd. Op basis van de uitkomsten kunnen methodieken worden aangepast en bereikbaarheid worden geoptimaliseerd. Vervolgens kunnen de trends ook geanonimiseerd worden geadresseerd richting de samenwerkingspartners in het sociaal domein en de samenleving. Met deze grondslag is de kindertelefoon bevoegd gepseudonimiseerd gegevens te verwerken ten behoeve van dit doel.

Door De Stichting Kindertelefoon is onderzocht of deze verwerkingen kunnen worden gebaseerd op toestemming. Uit onderzoek blijkt dat dit hoge drempels opwerpt voor jeugdigen. Terwijl het uitgangspunt van de kindertelefoon nu juist is dat er een laagdrempelige manier moet zijn voor jongeren om advies te vragen of hun problemen kwijt te kunnen. Dit uitgangspunt geldt ook voor de luisterlijn. Om die reden is het voornemen om de wettelijke regelingen over de luisterlijnen aan te vullen met specifieke grondslagen voor de verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens.

Een ander doel van de mogelijke verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens door geautoriseerde medewerkers is de klachtafhandeling. Voor dit doel wordt een specifieke grondslag opgenomen voor de kindertelefoon en de luisterlijn. Bij behandeling van klachten is informatie nodig van de klager. Er kan bijvoorbeeld een klacht worden ingediend over grensoverschrijdend gedrag van een vrijwilliger.

Degene die een klacht indient, stuurt een e-mail naar de kindertelefoon en legt daarbij uit waarover de klacht gaat. Op de website van de kindertelefoon wordt vermeld dat een klager dan niet langer anoniem is. Ook kan de eventuele verwerking van persoonsgegevens niet gepseudonimiseerd plaatsvinden. Aan de hand van de klacht gaat de daartoe bevoegde persoon van de kindertelefoon zoeken om zo tot een goede reactie op de klacht te komen.

Als een persoon een klacht indient bij de luisterlijn, wordt gevraagd om op het formulier het tijdstip van bellen of van chatten te vermelden. Aan de hand daarvan gaat de daartoe bevoegde persoon van de luisterlijn zoeken en kan hij zien met welke vrijwilliger deze persoon contact heeft gehad. Ook kan het gespreksverslag of de chat en eventuele daaraan voorafgaande gespreksverslagen en chats worden teruggelezen. Indien er door de klager geen de contactgegevens worden ingevuld, geschiedt er geen terugkoppeling maar gebruikt de luisterlijn de informatie wel voor kwaliteitsverbetering.

Chatfunctie veilig Thuis

Met het voorgestelde derde lid van artikel 5.1.6 van de Wmo 2015 wordt voor Veilig Thuis een grondslag gecreëerd om persoonsgegevens te kunnen verwerken die zijn opgenomen in de chat. Ook bij Veilig Thuis zijn het telefoonnummer en het IP-adres noodzakelijk voor het leggen van contact. Net als bij de kindertelefoon en de luisterlijn is voorzien in de nodige waarborgen. Voor medewerkers van Veilig Thuis zijn het telefoonnummer en het IP-adres versleuteld. De verwerker beschikt als enige wel over deze gegevens. Net als bij de andere luisterlijnen worden deze gegevens alleen in uitzonderlijke situaties met de politie of de officier van justitie gedeeld. Anders dan ten behoeve van de kindertelefoon en de luisterlijn is in artikel 5.1.6, eerste lid, van de Wmo 2015 reeds een grondslag opgenomen dat Veilig Thuis persoonsgegevens, waaronder het telefoonnummer en het IP-adres, mag verwerken ten behoeve van de goede vervulling van onder meer de adviesfunctie.

Er ontbreekt in de huidige wetgeving echter een grondslag om *bijzondere categorieën* van persoonsgegevens te verwerken door Veilig Thuis in het kader van haar adviesfunctie. Veilig Thuis zal nooit aan degene met wie zij chat in verband met haar adviesfunctie vragen om direct naar de persoon herleidbare (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens. Wel heeft Veilig Thuis uiteraard een beschrijving van de situatie nodig, waarin regelmatig (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens zijn opgenomen. Verder kan het ook voorkomen dat een persoon uit eigen beweging persoonsgegevens meedeelt die direct naar hem herleidbaar zijn. Aangezien Veilig Thuis

zelf niet beschikt over het telefoonnummer en het IP-adres van degene die contact zoekt, gaat het normaliter om de verwerking van gepseudonimiseerde gegevens. Zoals uit het voorgaande blijkt, is ook voor de verwerking van gepseudonimiseerde gegevens op grond van de AVG een grondslag noodzakelijk. Net als bij de andere luisterlijnen geldt ook voor Veilig Thuis geldt dat het vragen van toestemming geen passend alternatief is.

Overigens gaat het in dat geval alleen om de verwerking van die gegevens in de chats. In het kader van haar adviesfunctie kan met Veilig Thuis ook telefonisch contact worden opgenomen. De Wmo 2015 kent daarvoor reeds de benodigde grondslagen. Zoals ook uit het voorgaande blijkt is een telefoongesprek niet aan te merken als een verwerking in de zin van de AVG. De medewerker van Veilig Thuis die het telefoongesprek voert maakt wel een verslag van het gesprek, maar neemt daar geen bijzondere categorieën van persoonsgegevens in op. Van ieder advies worden volgens een vast format gegevens vastgelegd. Deze registratie staat op naam van de adviesvrager, tenzij de adviesvrager daar geen toestemming voor geeft.

2.4.3 Wat betekent dit voor de vertrouwelijkheid?

Een belangrijke voorwaarde voor de laagdrempelige toegankelijkheid van de luisterlijnen is dat mensen gesprekken kunnen blijven voeren die niet direct tot hen kunnen worden herleid. Betrokkenen zijn niet verplicht te vertellen hoe ze heten. Het komt voor dat betrokkenen informatie delen in een chatgesprek die op zichzelf of in samenhang herleidbaar zijn naar henzelf of een ander. Bijvoorbeeld een e-mailadres of de naam van de school. De medewerker of vrijwilliger signaleert dit zodat deze herleidbare gegevens vervolgens kunnen worden verwijderd uit de chatgeschiedenis.

De huidige mate van vertrouwelijkheid in de praktijk blijft onverkort van toepassing. Ook worden er geen dossiers bijgehouden. Medewerkers en vrijwilligers hebben geen toegang tot de telefoonnummers en IP-adressen en delen in beginsel met niemand wat er is besproken. In een aantal situaties wordt informatie toch gedeeld met derden. In het geval van een mogelijke situatie van huiselijk geweld of kindermishandeling kan de kindertelefoon bijvoorbeeld met toestemming van de jeugdige samen bellen met Veilig Thuis. Zodra het contact met Veilig Thuis tot stand is gebracht, zal de medewerker van de kindertelefoon het contact verbreken en er 'tussenuit stappen'.

In uitzonderlijke gevallen wordt het telefoonnummer of IP-adres opgevraagd en verstrekt aan derden. Dit komt zeer zelden voor: alleen bij dringende veiligheidsredenen. Het gaat hier om de situaties als bedoeld in artikel 160 Wetboek van strafvordering. Denk hierbij aan situaties waarin er een reëel risico is op moord, doodslag of een terroristische aanslag. In eerste instantie wordt geprobeerd de persoon zelf hulp in te laten schakelen (met name bij gevaar voor zichzelf). Lukt dat niet en is er sprake van een ernstig gevaar (met name bij een gevaar voor derden) dat alleen kan worden afgewend door derden in te schakelen, dan wordt afgewogen of het gevaar zo groot is dat het doorbreken van de vertrouwelijkheid in verhouding staat tot het gevaar (proportionaliteit) en dat het gevaar niet met een minder ingrijpend alternatief kan worden afgewend (subsidiariteit). Als dat zo is, dan kan informatie gedeeld worden. Bij inschakeling van de politie wordt eerst de urgentie van de situatie getoetst door daartoe aangewezen medewerker en – indien de urgentie dat toelaat – via anonieme toetsing bij de politie. Alleen wanneer de ernst van de situatie daarom vraagt wordt door de luisterlijn het telefoonnummer of IP-adres opgevraagd bij de verwerker en vervolgens aan de politie verstrekt. Inhoudelijke informatie uit de chat wordt alleen gedeeld op vordering van de officier van justitie.

2.5 Verduidelijking, verbetering en aanvulling van grondslagen voor gegevensverwerking door Veilig Thuis

Artikel 4.2.12 van de Wmo 2015 bevat een grondslag voor het verstrekken van gegevens door Veilig Thuis aan het college, aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan de Minister voor Rechtsbescherming ten behoeve van beleidsinformatie. In het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is bepaald dat deze gegevens door Veilig Thuis bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) worden aangeleverd. Naast de grondslag voor het verstrekken van

gegevens inzake beleidsinformatie bevat artikel 4.2.12 Wmo 2015 in samenhang met artikel 7.4.0, eerste lid, van de Jeugdwet, onder andere een grondslag voor het verstrekken van persoonsgegevens aan het college met als doel dat het college kan beoordelen of een bepaalde voorziening nodig is (de zgn. "gevalsbehandeling").

In de praktijk wordt ervan uitgegaan dat artikel 4.2.12 Wmo 2015 voor beide categorieën gegevens zowel een grondslag biedt voor verstrekking van gegevens inzake huiselijk geweld als gegevens inzake kindermishandeling. Nu artikel 4.2.12 Wmo 2015 echter alleen verwijst naar de Jeugdwet – die slechts van toepassing is in gevallen waarin jeugdigen zijn betrokken – wordt voorgesteld om de grondslagen voor gegevensverwerking in artikel 4.2.12 Wmo 2015 te verduidelijken.

In het voorgestelde artikel wordt voor de gegevens ten behoeve van beleidsinformatie de verwijzing naar de Jeugdwet vervangen door een eigenstandige grondslag voor het verstrekken van gegevens inzake zowel huiselijk geweld als kindermishandeling. Het is niet de bedoeling om met de voorgestelde wijziging de reikwijdte van artikel 4.2.12 Wmo 2015 te beperken. Met de voorgestelde wijziging wordt slechts beoogd om te expliciteren dat de grondslag niet alleen geldt voor het verstrekken van gegevens inzake kindermishandeling, maar dat deze ook geldt voor gegevensverstrekking inzake huiselijk geweld.

Voor de verstrekking van gegevens inzake "gevalsbehandeling" wordt voorgesteld om een verwijzing naar artikel 5.1.1 van de Wmo 2015 toe te voegen, zodat duidelijk is dat ook in geval van een melding van huiselijk geweld waarbij geen jeugdigen betrokken zijn persoonsgegevens aan het college kunnen worden verstrekt. Op basis van deze gegevens kan het college beoordelen of een maatwerkvoorziening nodig is. Zie hierover verder de artikelsgewijze toelichting.

Met dit wetsvoorstel wordt tevens voorgesteld de grondslag voor het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard door Veilig Thuis in artikel 5.1.6, tweede lid, Wmo 2015, te verbeteren. Uit de wettekst blijkt namelijk niet duidelijk dat er naast gegevens over gezondheid ook andere bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard door Veilig Thuis mogen worden verwerkt.

Veilig Thuis kan naast persoonsgegevens van strafrechtelijke aard die zij van de politie en het openbaar ministerie ontvangt, dergelijke gegevens ook verwerken van Halt en de reclassering. Vereist daarvoor is steeds dat uit een melding een redelijk vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt afgeleid en de verwerking van die gegevens noodzakelijk is.

Daarnaast wordt voorgesteld de voor Veilig Thuis voorgeschreven bewaartermijn voor persoonsgegevens aan te passen.

2.6 Hergebruik gegevens Wzd voor Wlz door CIZ

Vanuit het oogpunt van het belang van de veelal kwetsbare cliënt en belanghebbende is in de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (hierna: Wzd) een grondslag opgenomen op basis waarvan het Centrum Indicatiestelling Zorg (hierna: CIZ) bij de behandeling van een aanvraag voor een besluit tot opname en verblijf of een rechterlijke machtiging als bedoeld in de Wzd gebruik mag maken van de informatie die aan het CIZ is verstrekt voor de beoordeling van het recht op zorg, bedoeld in de Wet langdurige zorg (hierna: Wlz) (artikelen 22, achtste lid, en 26, tweede lid, van de Wzd). Voorgesteld wordt om in de Wlz een vergelijkbare wijziging op te nemen, zodat het CIZ bij de behandeling van een aanvraag voor het vaststellen van het recht op zorg in het kader van de Wlz gebruik mag maken van de informatie die aan het CIZ is verstrekt bij de beoordeling van een aanvraag voor een besluit tot opname en verblijf, een rechterlijke machtiging, of een machtiging tot voortzetting van de inbewaringstelling als bedoeld in de Wzd. Tevens wordt voorgesteld op te nemen dat ook de informatie die is opgenomen in een advies aan de officier van justitie als bedoeld in artikel 28a van de Wzd mag worden gebruikt bij de behandeling van een aanvraag voor het vaststellen van het recht op zorg in het kader van de Wlz. Deze informatie kan bestaan uit persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid, maar ook uit andere bijzondere categorieën van persoonsgegevens. Cliënten kunnen alle informatie die zij van belang achten voor de beoordeling van het recht op zorg met het CIZ delen. Ook worden

regelmatig zorgplannen gedeeld, waarin mogelijk veel persoonlijke informatie is opgenomen, bijvoorbeeld met betrekking tot levensovertuiging, geaardheid en lidmaatschappen. Op het moment dat het CIZ de informatie ontvangt en tot zich neemt, is al sprake van verwerking in de zin van de AVG. Vanzelfsprekend vraagt het CIZ uitsluitend de relevante gegevens op.

In veel gevallen wordt bij het CIZ een aanvraag voor het recht op zorg op grond van de Wlz tegelijkertijd ingediend met een aanvraag voor een besluit tot opname en verblijf als bedoeld in de Wzd. Bij een dergelijke gecombineerde aanvraag mag de aangeleverde informatie voor zowel de beoordeling in de Wlz als Wzd worden gebruikt.

Het komt echter ook met enige regelmaat voor dat er een aanvraag voor het recht op zorg als bedoeld in de Wlz wordt gedaan voor een cliënt voor wie eerder een besluit tot opname en verblijf is afgegeven, dan wel voor wie eerder een verzoek tot een rechterlijke machtiging of een verzoek tot het verlenen van een machtiging tot voortzetting van de inbewaringstelling is ingediend. De zorg en het verblijf die vanuit de Wzd wordt geleverd, is onlosmakelijk verbonden met de zorg en het verblijf die in veel gevallen vanuit de Wlz worden geleverd en beiden worden door het CIZ getoetst of geïndiceerd. Immers, de Wlz vormt hier de bekostigingstitel van de zorg die vanuit de Wzd wordt geleverd.

Ten slotte kan er ook sprake zijn van iemand voor wie het CIZ een advies aan de officier van justitie heeft gegeven in het kader van de Wet forensische zorg. Op het moment dat de officier van justitie overweegt een verzoekschrift voor een rechterlijke machtiging in te dienen met toepassing van artikel 2.3, tweede lid, van de Wet forensische zorg, verzoekt hij het CIZ om een schriftelijk advies over de noodzaak voor een rechterlijke machtiging en over de tenuitvoerlegging daarvan als bedoeld in artikel 28a Wzd. In haar advies aan de officier van justitie geeft het CIZ aan of het van oordeel is dat voldaan wordt aan de criteria van de Wzd en of sprake is van een indicatie op grond van de Wlz en bij gebreke daarvan, wat daarvoor de reden is en in welk zorgdomein betrokkene wel valt. Als de betrokkene niet in het bezit is van een Wlz-indicatie, maar het CIZ oordeelt wel dat een Wlz-indicatie kansrijk is, zal er in bijna alle gevallen een Wlz-indicatie volgen. In dat geval zal de zorgaanbieder die de cliënt heeft opgenomen het CIZ om een ambtshalve Wlz-indicatie voor de duur van de rechterlijke machtiging verzoeken.⁸ Nu de rechter al een uitspraak heeft gedaan, en de rechtspositie van de cliënt derhalve niet wordt aangetast, is het een administratieve lastenverlichting om deze gegevens te mogen hergebruiken en komt de levering van de benodigde zorg aan de cliënt niet in het gedrang doordat administratieve handelingen nog niet zijn uitgevoerd. Kort gezegd, om cliënten, hun naasten of andere instanties administratief zo min mogelijk te belasten wordt met deze wijziging voorgesteld om net als in de Wzd, de informatie die het CIZ al heeft, te hergebruiken. Dit is gerechtvaardigd en proportioneel gelet op de spoedeisendheid die in al deze situaties speelt. Ook zorgt dit voor minder administratieve lasten zonder dat dit de rechtspositie van de cliënt aantast. Immers, bij al deze cliënten is al door het CIZ en de rechter vastgesteld dat opname noodzakelijk is om ernstig nadeel te voorkomen of af te wenden. Het hergebruik vindt plaats om de hiervoor benodigde bekostigingstitel vanuit de Wlz voor de opname te realiseren.

2.7 Grondslag gegevensverwerking in de Kaderwet VWS-subsidies

De meeste subsidies die door de minister van VWS worden verstrekt zijn gebaseerd op de Kaderwet VWS-subsidies. In de praktijk wordt er bij het uitvoeren van bepaalde subsidieregelingen tegenaan gelopen dat in deze wet geen algemene verwerkingsgrondslag is opgenomen voor de verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens. Dit speelt onder meer bij de beoordeling van een subsidieaanvraag.

In uitzonderlijke gevallen kan een subsidie worden aangevraagd door een natuurlijk persoon, zoals bij de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals COVID-19. Vaker echter worden subsidies aangevraagd door en verleend aan zorgorganisaties ten behoeve van een natuurlijk persoon, zoals de Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (hierna: Subsidieregeling onverzekerden). In die gevallen moeten in de regel ook persoonsgegevens, waaronder bijzondere categorieën van persoonsgegevens, van de betrokkene zelf of van een derde worden verwerkt. Als

---

⁸ Het CIZ is hiertoe bevoegd op grond van artikel 10.5.1 van de Wlz

de subsidieregeling ligt op het terrein van volksgezondheid is het vrijwel altijd nodig dat wordt aangegeven uit welk domein de betrokkene zorg ontvangt en enkel dit gegeven is al aan te merken als een bijzonder persoonsgegeven. Zonder deze gegevens kan niet worden beoordeeld of de aanvrager in aanmerking komt voor de subsidie. In het kader van de Subsidieregeling onverzekerden vraagt een zorgaanbieder een subsidie aan voor de kosten die hij heeft gemaakt vanwege het verlenen van zorg aan een onverzekerde persoon. Het CAK voert deze regeling uit en moet hiervoor bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder medische gegevens van de onverzekerde, verwerken bij beoordeling van de subsidieaanvraag.

Als vervolgens de subsidie wordt verleend, worden (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens ook verwerkt bij de verantwoording van de subsidie. Immers, de subsidieverlening vindt plaats onder voorwaarde dat bepaalde activiteiten worden uitgevoerd. Nadat de activiteiten zijn uitgevoerd of de subsidieperiode is afgelopen vindt verantwoording plaats en wordt de subsidie vastgesteld. Op dat moment ontstaat een definitief recht op subsidie. Ter illustratie wordt gewezen op de Subsidieregeling borstprothesen transvrouwen. Het gaat dan om een persoon die als man is geboren en in transitie is om als vrouw te leven en een borstconstructie wil. Voor de kosten die een dergelijke operatie met zich brengt, kan een subsidie worden aangevraagd. Een van de voorwaarden is dat de operatie nog niet is uitgevoerd. Als aan alle voorwaarden wordt voldaan, wordt de subsidie verleend onder de voorwaarde dat de operatie wordt uitgevoerd. Op verzoek moet de subsidieaanvrager kunnen aantonen dat de operatie is verricht. Voor deze verantwoording moet de betreffende persoon uiteraard medische gegevens, welke vallen onder bijzondere categorieën van persoonsgegevens, aanleveren en moeten deze ook verwerkt worden door het CAK. Voor de verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens ten behoeve van de beoordeling van de subsidieaanvraag, de subsidieverlening en subsidievaststelling is in de Kaderwet VWS-subsidies geen verwerkingsgrondslag opgenomen. Om die reden wordt momenteel gewerkt met het vragen van toestemming van de persoon aan wie de (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens toebehoren. Deze grondslag is minder geschikt, omdat het de vraag is of kan worden gezegd dat de toestemming in vrijheid is gegeven, zoals de AVG bepaalt. Het niet geven van toestemming betekent immers dat een aanvraag niet (goed) kan worden behandeld en er (mogelijk) geen subsidie kan worden verstrekt. Toestemming is als verwerkingsgrondslag in een afhankelijkheidsrelatie minder geschikt en om die reden wordt in dit wetsvoorstel voorgesteld een wettelijke grondslag voor de verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens op te nemen voor onder meer het beoordelen van een subsidieaanvraag.

Daarbij brengt deze grondslag vaak uitvoeringsproblemen met zich mee, nu betrokkene van wie de gegevens moeten worden verwerkt niet altijd de aanvrager is van de subsidie. In dat geval moet de subsidieaanvrager om toestemming vragen van deze derde en de toestemming in zijn administratie bewaren.

Het voorstel is om een verwerkingsgrondslag en een uitzondering op het verbod om bijzondere persoonsgegevens op te nemen in de Kaderwet VWS-subsidies zodat het vragen van toestemming in beschreven situaties niet meer nodig is.

Tot slot betekent een wettelijke grondslag voor de overheid ook een inkadering van de bijzondere persoonsgegevens die zij mag verwerken. Immers, in de wettelijke grondslag wordt benadrukt dat de overheid alleen die persoonsgegevens mag verwerken die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van een subsidieaanvraag.

3. Verhouding tot hoger recht

3.1 Mensenrechtelijke bescherming

Dit wetsvoorstel beoogt verschillende wettelijke grondslagen te creëren voor het verwerken van persoonsgegevens en raakt daarmee de persoonlijke levenssfeer van burgers. Verschillende internationale verdragen en (nationale) regelingen, waaronder de Grondwet, bevatten uitdrukkelijke voorschriften en waarborgen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer of van natuurlijke personen ten aanzien van persoonsgegevens. In dit verband kan worden gewezen op de volgende voorschriften:

- In artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) en artikel 17 van het Internationaal verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten is het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer gewaarborgd.
- In artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (2016/C 202/02, hierna: het Handvest) is het recht op eerbiediging van het privéleven opgenomen. In artikel 8 van het Handvest is het recht vastgelegd van eenieder op bescherming van persoonsgegevens.
- Artikel 16, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU) bevat een rechtsgrondslag voor het stellen van voorschriften betreffende de bescherming van natuurlijke personen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie, alsook door de lidstaten, bij de uitoefening van activiteiten die binnen het toepassingsgebied van het recht van de Unie vallen, alsmede de voorschriften betreffende het vrij verkeer van die gegevens. Ter uitvoering van deze opdracht is in 2012 een voorstel ingediend voor de AVG, welke verordening uiteindelijk op 24 mei 2016 in werking is getreden.
- Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet erkent het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Hieronder wordt uiteengezet op welke wijze in dit wetsvoorstel rekening is gehouden met de bovenstaande rechten.

3.2 EVRM

Het recht op bescherming van persoonsgegevens is niet als zelfstandig recht vastgelegd in het EVRM. Volgens de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) is het recht op bescherming van persoonsgegevens in algemene zin van fundamentele betekenis voor het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Aangezien dit wetsvoorstel voorschriften over de verwerking van persoonsgegevens bevat, en daarmee onder de reikwijdte van de bescherming van artikel 8 van het EVRM valt, wordt uiteengezet dat de voorgestelde regeling een toegestane inmenging door de overheid in de uitoefening van de persoonlijke levenssfeer van haar burgers vormt.

Artikel 8, eerste lid, EVRM bepaalt dat een ieder recht heeft op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en correspondentie. Inmenging van de overheid in de uitoefening van dit recht is volgens het tweede lid van dit artikel slechts gerechtvaardigd, wanneer deze bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Om te bepalen of in een concreet geval sprake is van een gerechtvaardigde beperking van een van de in de artikelen 8 tot en met 11 EVRM neergelegde mensenrechten, heeft het EVRM in zijn rechtspraak een bepaalde systematiek ontwikkeld. Uit deze systematiek kan een toetsingskader worden afgeleid waarbij drie met elkaar samenhangende vragen kunnen worden onderscheiden. Deze vragen luiden achtereenvolgens als volgt:

1. Is de beperking bij wet voorzien?

- Berust de inmenging op een naar behoren bekend gemaakt wettelijk voorschrift?
- Kunnen burgers daaruit met voldoende precisie opmaken welke op zijn privéleven betrekking hebbende gegevens met het oog op de vervulling van een bepaalde overheidstaak kunnen worden verzameld en vastgelegd, en onder welke voorwaarden die gegevens met dat doel kunnen worden bewerkt, bewaard en gebruikt?⁹

---

⁹ ABRvS 26 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2008.

2. Dient de beperking tot bescherming van een legitieme doelstelling ('legitimate aim'), namelijk één of meer van de in het tweede lid van artikel 8 EVRM opgesomde rechtsbelangen?

3. Is de beperking noodzakelijk in een democratische samenleving ('necessary in a democratic society')?

- Is de beperking ingegeven door een dringende maatschappelijke behoefte ('pressing social need')?
- Bestaat er een redelijke verhouding ('proportionality') tussen de zwaarte van de beperking en het gewicht van het belang dat met de inbreuk wordt gediend?

De eerste vraag, of de voorgestelde beperking bij wet is voorzien, kan zonder meer bevestigend worden beantwoord. De regelingen voor alle onderwerpen bevatten juist de specifieke voorschriften over het specifieke doel en de taken waarvoor het persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, de (categorieën van) persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt of (verder) kunnen worden verstrekt en de partijen die een rol spelen bij de gegevensverwerking.

Ook de tweede vraag kan bevestigend beantwoord worden. Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, beoogt dit wetsvoorstel ertoe te leiden dat:

- Onderzocht kan worden of sprake is van een situatie die voor de veiligheid van cliënten of de zorg een ernstige bedreiging kan betekenen of met het oog op het belang van goede zorg anderszins noodzaakt tot nader onderzoek. Het goed onderzoeken van deze risico's is noodzakelijk in het belang van de bescherming van de gezondheid (de bescherming van de gezondheid).
- Door de inspecties een tuchtklacht kan worden ingediend en onderbouwd, zodat de jeugdprofessional kan worden beoordeeld op zijn handelen en andere jeugdprofessionals van deze toetsing kunnen leren en zichzelf kunnen verbeteren (de bescherming van de gezondheid).
- Jeugdigen en volwassenen kosteloos een telefonisch of elektronisch gesprek kunnen voeren over hun persoonlijke situatie en daarover advies kunnen krijgen zonder dat het gesprek direct naar hen herleidbaar is (de bescherming van de gezondheid).
- Veilig Thuis bij een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling haar taken als bedoeld in artikel 4.1.1, tweede lid, Wmo 2015 kan uitvoeren. Naar aanleiding van een melding bij Veilig Thuis door het college kan worden onderzocht of een bepaalde voorziening van jeugdhulp of maatwerkondersteuning vanuit de Wmo 2015 nodig is. En: beleid kan worden gemaakt en bijgesteld en stelselverantwoordelijkheid kan worden genomen op basis van beleidsinformatie over zowel kindermishandeling als huiselijk geweld (de bescherming van de gezondheid, goede zeden en de rechten en vrijheden van betrokkenen).
- De aanvraag voor de Wlz snel en zorgvuldig kan worden behandeld (de bescherming van de gezondheid).
- Beoordeeld kan worden of een subsidieaanvrager in aanmerking komt voor de subsidie (de bescherming van de gezondheid).

De derde vraag – of de voorgestelde beperking noodzakelijk is in een democratische samenleving – wordt eveneens bevestigend beantwoord. Zoals geschetst in hoofdstuk 2 zijn de beoogde grondslagen voor gegevensverwerking nodig om de verscheidene taken uit te kunnen voeren. Het wetsvoorstel voorziet in een redelijke verhouding tussen de zwaarte van de beperking en het gewicht van het belang dat met de beperking wordt gediend. Dit is per onderdeel toegelicht in hoofdstuk 2. De eventuele inbreuk op de privacy van burgers gaat zodoende niet verder dan noodzakelijk is voor het doel. Wat betreft de subsidiariteit geldt dat niet kan worden volstaan met lichtere, minder ingrijpende instrumenten.

3.3 Grondwet

De Grondwet geeft in artikel 10, eerste lid, een ieder, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer. Ook dit recht is niet absoluut: bij of krachtens de wet kunnen aan dat recht beperkingen worden gesteld. Dit voorstel voorziet in de vereiste wettelijke basis. De hierboven geschetste lijn ter rechtvaardiging van de inbreuk op het recht op respect voor het privéleven in artikel 8 van het EVRM, gelden evenzeer ter onderbouwing van de wettelijke beperkingen op grond van artikel 10 van de Grondwet.

3.4 AVG

Elke gegevensverwerking moet gerechtvaardigd zijn. Daarvan is alleen sprake wanneer het doel van de verwerking kan worden gebaseerd op een van de rechtsgrondslagen in de AVG. Voor de meeste onderdelen bestaan reeds expliciete taken die een grondslag vormen voor de verwerking als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de AVG: de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen. Het gaat om:

- de onderzoekstaak van de IGJ op grond van artikel 25 Wkkgz;
- de bevoegdheid van de IGJ tot het indienen van tuchtklachten op grond van artikel 9.2, zesde lid, Jeugdwet;
- de taken als omschreven in artikel 1a.1 Jeugdwet, 3a.1.2 en artikel 4.1.1, derde lid (nieuw) Wmo 2015 (luisterlijnen);
- de bevoegdheid van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om organisaties die een Subsidieregeling uitvoeren, zoals DUS-I, subsidies te verstrekken op de in artikel 2 van de Kaderwet genoemde terreinen;

Waar nodig verduidelijkt dit wetsvoorstel de bestaande taken en bevoegdheden, zie hoofdstuk 2. Dat geldt in het bijzonder voor de inzagebevoegdheid van de IGJ.

Het wetsvoorstel creëert daarnaast een grondslag als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel c, AVG: de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting:

- de voorgestelde regeling ten aanzien van de informatieverstrekking aan de IGJ bij andere meldingen in de Wkkgz gaat immers uit van een verplichting voor partijen om (desgevraagd) persoonsgegevens te verstrekken;
- 4.2.12 Wmo 2015 gaat uit van een verplichting van Veilig Thuis om kosteloos gegevens te verstrekken het college, aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan de Minister voor Rechtsbescherming.

3.5 Bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard

In een aantal onderdelen van het wetsvoorstel wordt geregeld dat bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard worden verwerkt. Op grond van artikel 9, eerste lid, AVG is de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid, verboden tenzij een van de in artikel 9, tweede lid, genoemde uitzondering van toepassing is. Het tweede lid, onderdelen f, g, h en i bieden de mogelijkheid om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken, als:

- f. de verwerking noodzakelijk is voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsovereenkomst of wanneer gerechten handelen in het kader van hun rechtsbevoegdheid;
- g. de verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang en dit op grond van (Unierecht of) lidstatelijk recht wordt geregeld, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de inwoner;
- h. de verwerking is noodzakelijk voor doeleinden van preventieve of arbeidsgeneeskunde, voor de beoordeling van de arbeidsgeschiktheid van de werknemer, medische diagnoses, het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen dan wel het beheren van gezondheidszorgstelsels en -diensten of sociale stelsels en diensten, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, of uit hoofde van een overeenkomst met een gezondheidswerker en behoudens de in lid 3 genoemde voorwaarden en waarborgen;
- i. de verwerking noodzakelijk is om redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid, zoals bescherming tegen ernstige grensoverschrijdende gevaren voor de gezondheid of het waarborgen van hoge normen inzake kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg en van geneesmiddelen of medische hulpmiddelen, op grond van

Unierecht of lidstatelijk recht waarin passende en specifieke maatregelen zijn opgenomen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkene, met name van het beroepsgeheim;

Met dit wetsvoorstel wordt gebruik gemaakt van de bovenstaande mogelijkheden. Hieronder volgt per onderdeel een toelichting.¹⁰

Gegevensverwerking door de IGJ bij andere meldingen

Voor dit onderwerp is gebruik gemaakt van de mogelijkheden die artikel 9, tweede lid, onderdelen h en i, van de AVG, bieden om een uitzondering te maken indien de verwerking noodzakelijk is voor het beheren van gezondheidszorgstelsels en – diensten en de waarborging van hoge normen inzake kwaliteit en veiligheid in de gezondheidszorg. Uit de overwegingen bij de AVG met betrekking op onderdeel h blijkt dat hieronder ook de verwerking met het oog op kwaliteitscontrole en toezicht wordt gevat.

Daarnaast wordt voldaan aan de eisen zoals gesteld in artikel 9, derde lid AVG. De toezichthoudende ambtenaren zijn gebonden aan geheimhouding op grond van artikel 25 Wkkgz.

Gegevensverwerking door de IGJ bij het indienen van tuchtklachten op grond van de Jeugdwet

De wijziging heeft slechts beperkt gevolgen voor de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens. Namelijk dat deze ook kunnen worden gedeeld indien er sprake is van een afgeleid beroepsgeheim en dat hiervoor geen toestemming nodig is.

Op de verwerking zijn artikel 9, tweede lid, onderdelen h en i, van de AVG van toepassing. Die bieden de mogelijkheid om een uitzondering op het verwerkingsverbod te maken indien de verwerking noodzakelijk is voor het beheren van gezondheidszorgstelsels en sociale stelsels en het waarborgen van hoge normen inzake kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg. Uit de overwegingen bij de AVG blijkt dat onder h ook de verwerking met het oog op kwaliteitscontrole en toezicht wordt gevat.

Bij het indienen van tuchtklachten wordt voldaan aan de eisen als gesteld in artikel 9, derde lid, AVG. De toezichthoudende ambtenaren zijn gebonden aan geheimhouding op grond van artikel 9.2, derde lid, Jeugdwet. De collegeleden van de SKJ zijn via een verklaring gebonden aan geheimhouding.

Artikel 32, aanhef en onder d, van de UAVG bepaalt dat verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard is toegestaan indien de verwerking noodzakelijk is voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering, of wanneer gerechten handelen in het kader van hun rechtsbevoegdheid. Dit betreft eenzelfde grondslag als voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens. De toepasbaarheid van die grondslag is hierboven al toegelicht. De toelichting is ook hier van overeenkomstige toepassing.

Gegevensverwerking bij de uitvoering van de kindertelefoon, de luisterlijn en de chat van Veilig Thuis

Voor dit onderdeel is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de AVG biedt om een uitzondering te maken om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

Bij de verschillende luisterlijnen kunnen jeugdigen en volwassenen gratis per telefoon of chat terecht bij de medewerkers en vrijwilligers met vragen en problemen zonder dat het gesprek direct naar hen herleidbaar is. Deze voorzieningen een luisterend oor, geven

---

¹⁰ Bij de onderdelen inzagerecht en verduidelijking grondslagen Veilig Thuis is sprake van een verduidelijking. Gezien het hier niet gaat om nieuwe uitzonderingen zijn deze onderdelen hier niet afzonderlijk toegelicht. Zie paragraaf 2.1 en 2.5.

antwoorden op vragen of bedenken samen met de jeugdige of volwassene een oplossing. Jaarlijks worden er vele duizenden gesprekken gevoerd.

Zonder de in deze toelichting beschreven verwerkingen kan de voorziening niet bestaan. Het telefoonnummer of IP-adres is nodig om het telefoongesprek of chat tot stand te brengen. In de beschrijving van de situatie in de chat moet de informatie over de situatie kunnen worden beschreven, ook als daarin bijzondere categorieën van persoonsgegevens of gegevens van strafrechtelijke aard genoemd worden.

Hergebruik gegevens Wzd voor Wlz door CIZ

Voor dit onderdeel is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 9, tweede lid, onderdeel h, van de AVG biedt om een uitzondering te maken op dit verbod in verband met het verstrekken van gezondheidszorg. Om de Wlz-aanvraag te kunnen beoordelen is het van belang dat gegevens van cliënten die al eerder bij het CIZ zijn overlegd in het kader van de Wzd-aanvraag mogen worden hergebruikt bij de beoordeling van de Wlz-aanvraag.

Grondslag gegevensverwerking in de Kaderwet VWS-subsidies

Voor dit onderdeel is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 9, tweede lid, onderdeel i, van de AVG biedt om een uitzondering te maken in verband met redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid. Het kunnen verstrekken van subsidies en de daarvoor noodzakelijke beoordeling van de subsidieaanvragen wordt hieronder geschaard.

Ten aanzien van de verwerking van "persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen" bepaalt artikel 10 van de AVG dat deze alleen mogen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de inwoner bieden. Met de voorgestelde wijzigingen in dit wetsvoorstel, wordt hieraan voldaan.

3.6 Doelbinding

Persoonsgegevens mogen op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel b, van de AVG slechts worden verwerkt voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. Met de voorliggend wetsvoorstel wordt een aantal wettelijke bepalingen als bedoeld in artikel 6, vierde lid, AVG opgenomen op grond gegevens verder worden verwerkt. Verder verduidelijkt dit wetsvoorstel voor welke doeleinden gegevens van Veilig Thuis kunnen worden verstrekt aan het CBS t.b.v. beleidsinformatie en het college t.b.v. de "gevalsbehandeling" zie hoofdstuk 2 en uitbreider de artikelsgewijze toelichting.

Gegevensverwerking door de IGJ bij andere meldingen

De wijziging betreft een bepaling op grond waarvan zorgverleners en zorgaanbieders de gegevens verder kunnen verwerken, namelijk verstrekken ten behoeve van toezicht (artikel 23, eerste lid, onder h en i, AVG). Uit het wetsvoorstel blijkt duidelijk het doel van de verdere verwerking, de categorieën van persoonsgegevens en het toepassingsgebied (artikel 23, tweede lid, onder a-c, AVG). Ook zijn er waarborgen ter voorkoming van misbruik. Artikel 25, derde lid, van de Wkkgz voorziet hierin, nu is bepaald dat in het geval de IGJ gegevens heeft ontvangen in het kader van het onderzoeken van een (wettelijk verplichte of andere) melding en deze gegevens vallen onder het beroepsgeheim van een zorgverlener, de IGJ ook een geheimhoudingsplicht heeft ten aanzien van deze gegevens (artikel 23, tweede lid, onder d, AVG). Helder is dat het ministerie van VWS (organisatieonderdeel IGJ) verwerkingverantwoordelijk is (artikel 23, tweede lid, onder e, AVG). De opslagperiodes blijken uit de concernbrede selectielijst (artikel 23, tweede lid, onder f, AVG). De risico's op rechten en vrijheden van betrokkenen zijn door middel van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (hierna: DPIA) afgewogen (artikel 23, tweede lid, onder g, AVG) en worden de rechten van betrokkenen niet ingeperkt tenzij dit afbreuk kan doen aan het doel van de beperking (artikel 23, tweede lid, onder h, AVG).

Gegevensverwerking door de IGJ bij het indienen van tuchtklachten op grond van de Jeugdwet

Op grond van het huidige wettelijk kader kan de IGJ informatie hergebruiken bij het indienen van een tuchtklacht (artikel 23, eerste lid, onder g AVG). Daarbij is voldaan aan de voorwaarden als gesteld in artikel 23 AVG. Uit het wetsvoorstel blijkt duidelijk het doel van de verdere verwerking, de categorieën van persoonsgegevens en het toepassingsgebied (artikel 23, tweede lid, onder a-c, AVG). Binnen de inspecties gelden reeds waarborgen ter voorkoming van misbruik, onrechtmatige toegang en doorgifte (artikel 23, tweede lid, onder d, AVG). Helder is dat het ministerie van VWS (organisatieonderdeel IGJ) verwerkingverantwoordelijk is (artikel 23, tweede lid, onder e, AVG). De opslagperiodes blijken uit de concernbrede selectielijst (artikel 23, tweede lid, onder f, AVG). De risico's op rechten en vrijheden van betrokkenen zijn door middel van een DPIA afgewogen (artikel 23, tweede lid, onder g, AVG). Dit onderdeel van het wetsvoorstel laat deze rechten van betrokkenen onaangetaast en betrokkenen worden geïnformeerd (artikel 23, tweede lid, onder h, AVG).

Gegevensverwerking bij de uitvoering van de kindertelefoon, de luisterlijn en de chat van Veilig Thuis

De persoonsgegevens die oorspronkelijk worden verzameld worden tevens gebruikt voor andere doelen.

Het voorkomen van misbruik:

Een klein deel van de personen die contact zoekt, doet dat heel vaak en maakt misbruik of overmatig gebruik van de mogelijkheid die de luisterlijnen bieden. Dit maakte dat o.a. de kindertelefoon werd overspoeld waardoor niet alle jeugdigen die graag contact wilden, aan de beurt kwamen. Bovendien kan overmatig gebruik schadelijk zijn voor de hulpvrager zelf. Er kan een time-out worden gegeven op basis van een IP-adres of een telefoonnummer en een aantal time-outs kan leiden tot een tijdelijke blokkering van het betreffende IP-adres of telefoonnummer. Eventueel kan er ook een gedragslijn worden afgesproken of gecommuniceerd met de persoon die overmatig gebruik maakt van de luisterlijnen. Het geven van time-outs heeft bijgedragen aan een betere bereikbaarheid. Ditzelfde geldt voor het instellen van maximaal vier keer bellen per dag en het introduceren van een wachtlijst. Ook hierbij wordt het telefoonnummer of het IP-adres van de betrokkene door de verwerkers van de organisaties verwerkt. Voor deze vorm van hergebruik is een expliciete grondslag opgenomen.

Opleiding en training:

Vrijwilligers en werkbegeleiders, die medewerkers en vrijwilligers begeleiden luisteren soms mee tijdens een gesprek voor functioneringsdoeleinden en deskundigheidsbevordering en er wordt feedback gegeven op geanonimiseerde chatgesprekken. Betrokkenen worden hierover geïnformeerd via de websites van de luisterlijnen. Zij krijgen geen bandje te horen aan het begin van het gesprek i.v.m. vereiste laagdrempeligheid, Zie hierover in paragraaf 2.4.2.

Kwaliteitsverbetering en beleidssignalen afleiden:

De gegevens worden tevens gebruikt voor beleidsonderzoek ter verbetering van de kwaliteit en om trends te signaleren die van belang zijn voor de dienstverlening en samenwerkingspartners. Zo wordt bijvoorbeeld het gebruik van de dienst in beeld gebracht om trends onder de doelgroep te signaleren (met gebruikmaking van gepseudonimiseerde gesprekken) en om de dienstverlening te laten aansluiten op de vraag van de doelgroep (zoals patronen over wanneer en hoe de doelgroep contact opneemt). In het wetsvoorstel is hiervoor een expliciete grondslag opgenomen.

Hergebruik gegevens Wzd voor Wlz door CIZ

Zie paragraaf 2.6.

Grondslag gegevensverwerking in de Kaderwet VWS-subsidies

De (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens binnen deze subsidieregeling worden niet doorgegeven aan partijen die niet direct een rol hebben bij de uitvoering van de subsidieverstrekking of controle daarop zoals deze zijn.

3.7 Noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit

De noodzaak, proportionaliteit en alternatieven zijn per onderdeel toegelicht in hoofdstuk 2.

3.8 Transparantie en rechten betrokkenen

Dit wetsvoorstel laat de rechten van betrokkenen op grond van de AVG zoals het recht op duidelijke informatie, het recht op inzage, het recht op correctie en het recht op vergetelheid en de bestaande uitzonderingsmogelijkheden daarop onaangetast.

3.9 Beroepsgeheim

Zie hiervoor de toelichting in hoofdstuk 2.

3.10 Caribisch Nederland

De onderwerpen andere meldingen op grond van de Wkkgz, het indienen van tuchtklachten op grond van de Jeugdwet,¹¹ de gegevensverwerking bij de uitvoering van de luisterlijnen,¹² de verduidelijking grondslag voor gegevensverstrekking door Veilig Thuis aan het CBS, het hergebruik van gegevens vanuit de Wzd t.b.v. de uitvoering van de Wlz en de gegevensverwerking in de Kaderwet VWS-subsidies hebben geen gevolgen voor Caribisch Nederland.

In de Invoeringswet BES is voor de IGJ ook een inzagerecht opgenomen. Dit wetsvoorstel beoogt ook dit inzagerecht te verduidelijken.

4. Verhouding tot nationale wetgeving

De invloed van de wijzigingen op de bestaande wetgeving is voor de verschillende onderdelen toegelicht in hoofdstuk 2. Het wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor andere (in voorbereiding zijnde) regelingen.

5. Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA)

Gezien de aard van dit wetsvoorstel is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitgevoerd op het wetsvoorstel. Met behulp hiervan is de noodzaak onderzocht van de voorgenomen verwerking van persoonsgegevens en zijn op gestructureerde wijze de gevolgen en risico's van de gegevensverwerkingen voor de rechten en vrijheden van betrokkenen van het onderhavige wetsvoorstel in kaart gebracht voor zover deze tot nu toe te overzien zijn.

De DPIA ging niet in op de onderwerpen:

- De inzagebevoegdheid van de IGJ
- Verduidelijking verwerking bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard door Veilig Thuis
- Aanlevering gegevens van Veilig Thuis aan het CBS
- Bewaartermijn Veilig Thuis
- Hergebruik gegevens Wet zorg en dwang voor Wet langdurige zorg

Met de eerste vier onderwerpen worden geen nieuwe grondslagen in het leven geroepen, maar bestaande grondslagen en bewaartermijnen verduidelijkt.

Het laatste onderwerp betreft een spiegelbepaling zoals opgenomen in het bij koninklijke boodschap van 8 december 2020 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de Wzd teneinde de uitvoering te vereenvoudigen en technische

---

¹¹ De BES-eilanden kennen geen tuchtrecht voor jeugdzorg-professionals.

¹² De BES-eilanden kennen geen kindertelefoon, luisterlijn of wettelijk kader rondom huiselijk geweld en kindermishandeling.

onvolkomenheden en omissies te herstellen¹³. Gezien de grote overeenkomst met dit wetsvoorstel en omdat het gaat om hergebruik binnen één organisatie is afgezien van het uitvoeren van een PIA.

Naar aanleiding van de DPIA zijn de wettekst en toelichting op een aantal punten aangescherpt. Zo zijn de teksten over de verplichting tot het aanleveren van gegevens naar aanleiding van een andere melding verduidelijkt.

6. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

Door de verduidelijking van het begrip inzage is het voor toezichthoudende ambtenaren van de IGJ en andere betrokken partijen direct duidelijk hoe ver het inzagerecht als handhavinginstrument reikt. Hierdoor wordt het uitvoeren van de toezichtstaak vereenvoudigd.

Doordat zorgaanbieders en zorgverleners worden verplicht om bij en naar aanleiding van een andere melding aan de IGJ (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens te verstrekken in het kader van het te verrichten onderzoek, kan de IGJ haar taak beter uitvoeren. Zoals uit het voorgaande blijkt, kan dit een doorbreking van het medisch beroepsgeheim betekenen. Hier moet zeer terughoudend mee om worden gegaan. Bij het opstellen van deze bepaling is, zoals toegelicht in paragraaf 2.2 belangenafweging gemaakt tussen het belang van de IGJ en dus de volksgezondheid om een melding goed en volledig te kunnen onderzoeken en het belang van degene aan wie de (gezondheids)gegevens toebehoren.

Het doel van het kunnen indienen van tuchtklachten, is de kwaliteitsverbetering van de zorg. Door de voorgestelde wijziging wordt het mogelijk gemaakt dat de betrokken ambtenaren bij het indienen van tuchtklachten de voor hen geldende geheimhoudingsplicht doorbreken, zonder dat daar toestemming voor nodig is van betrokkenen. In paragraaf 2.4 is toegelicht hoe het belang van de betrokkene is afgewogen tegen het algemene belang, namelijk dat de inspecties tuchtklachten kunnen indienen bij misstanden in de kwaliteit van de jeugdzorg en daarmee opkomen voor het belang van de bescherming van kwetsbare jeugdigen.

Door toevoeging van een grondslag voor de verwerking van (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens voor de uitvoering van de luisterlijnen (mogelijkheid voor jongeren om hun verhaal te kunnen doen, vragen te stellen en advies te krijgen) en de kwaliteitsverbetering en beleidsvorming via de monitoring op de telefoongesprekken en chatfunctie geborgd.

Door de verduidelijking van de grondslag voor de verstrekking van gegevens door Veilig Thuis ten behoeve van beleidsinformatie is voor alle betrokken partijen direct duidelijk dat de wet zowel een grondslag biedt voor verstrekking van gegevens inzake huiselijk geweld als voor vormen van huiselijk geweld waarbij geen kinderen betrokken zijn.

Door het hergebruik van gegevens door het CIZ worden een extra (administratieve) belasting voor de cliënt en onnodige vertraging voorkomen.

Met de grondslag voor gegevensverwerking in de Kaderwet VWS-subsidies kunnen aanvrager (goed) worden behandeld en ontstaat duidelijkheid voor zowel de aanvrager als de ambtenaar die de subsidie beoordeelt.

7. Uitvoering

Het merendeel van dit wetsvoorstel beoogt een technische verduidelijking van bepalingen of creëert een wettelijke grondslag voor gegevensverwerking en leidt niet tot een wijziging in taken. De uitvoering van de bestaande taken wordt door de verduidelijking in de praktijk vereenvoudigd.

P.M. Uitvoeringstoetsen

---

¹³ Kamerstukken 35667.

8. Regeldruk

Regeldruk is een verzamelnaam voor kosten die samenhangen met administratieve lasten (kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid vanuit regelgeving), inhoudelijke nalevingkosten (kosten om te voldoen aan inhoudelijke eisen uit wet- en regelgeving) en toezichtlasten.

Met het hergebruik van gegevens vanuit de Wzd t.b.v. de uitvoering van de Wlz beogen we de regeldruk te verminderen. Het CIZ vraagt thans dezelfde informatie voor de Wlz op bij de cliënt, zijn vertegenwoordiger of betrokken zorgprofessional. Het in het kader van deze wet nogmaals opvragen van de al bij het CIZ vanuit de Wzd bekende informatie is een extra (administratieve) belasting voor de cliënt, zijn vertegenwoordiger of betrokken zorgprofessional. Met hergebruik wordt voorkomen dat deze partijen gegevens moeten aanleveren die al bij het CIZ aanwezig zijn en kan een indicatiebesluit sneller worden verleend. Dit leidt tot een reductie van de regeldruk voor zorgprofessionals, maar ook een reductie in de regeldruk voor cliënten en vertegenwoordigers. Op dit moment is het nog niet mogelijk om de kwantitatieve effecten van dit wetsvoorstel op de regeldruk exact in kaart te brengen. Wij verwachten dat ongeveer 1000 keer per jaar gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid tot hergebruik

Met de andere onderdelen van het wetsvoorstel beogen we de grondslagen bij bestaande taken aan te vullen en te verduidelijken. De uitvoering van de bestaande taken worden door deze verduidelijking vereenvoudigd. De gevolgen hiervan op de regeldruk zijn echter lastig te kwantificeren. In ieder geval worden geen negatieve regeldrukgevolgen verwacht.

P.M. advies ATR

9. Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving op de verwerking van persoonsgegevens wordt – net als nu – uitgevoerd door de functionarissen gegevensbescherming en de AP.

P.M. Handhavingstoets.

10. Financiële gevolgen

Het wetsvoorstel leidt niet tot een wijziging in taken. Het wetsvoorstel beoogt enkel een nadere invulling te geven aan of verduidelijking te geven van de gegevensverwerking bij bestaande wettelijke taken. De verwachting is niet dat partijen naar aanleiding van dit wetsvoorstel voor deze onderdelen met extra uitgaven zullen worden geconfronteerd.

11. Advies en consultatie

De AP is de toezichthouder op de juiste uitvoering van de AVG. Daarom is dit wetsvoorstel voor advies aan dit college voorgelegd. Daarnaast zijn de betreffende gedeelten van het wetsvoorstel afgestemd met de IGJ, de IJenV, het ministerie van JenV, Stichting De Kindertelefoon, Stichting Sensor, de landelijke luisterlijn, Veilig Thuis, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het CIZ.

P.M. (resultaten adviezen en consultaties)

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikelen I, onderdelen A en C en IV, onderdelen A, G (onder 2) en H

Deze onderdelen gaan over de kindertelefoon (artikel I, onderdelen A en C), de luisterlijn (artikel IV, onderdelen A en H) en de chatfunctie van Veilig Thuis (artikel IV, onderdeel G, onder 2). Voor deze wijzigingen wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel I, onderdeel B

Dit betreft een technische wijziging. In het huidige artikel 1a.2, vierde lid, van de Jeugdwet is "persoonsgegevens betreffende de gezondheid en strafrechtelijke persoonsgegevens" opgenomen. In artikel 1.1 zijn de begrippen "gegevens over gezondheid" en "persoonsgegevens van strafrechtelijke aard" echter gedefinieerd. Voor deze begrippen wordt in voornoemd artikel verwezen naar de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening persoonsgegevens. Aangezien deze begrippen reeds zijn gedefinieerd, kunnen ze in de gehele Jeugdwet worden gebruikt.

Artikelen I, onderdeel D, onder 1 en 2 en onderdeel E, II, onderdelen E en G, IV, onderdelen B, C, E, F, K en L, V, VI, VII, VIII, IX, onderdelen B en C, X, XI en XII

In verscheidene wetten, waarvan wordt voorgesteld deze te wijzigen met de hier genoemde artikelen en onderdelen van artikelen, is de bevoegdheid van de IGJ¹⁴ opgenomen om patiënten- en cliëntendossiers in te zien. Op grond van artikel 5:17, eerste lid, van de Awb zijn toezichthouders ook bevoegd om inzage te vorderen. Deze bevoegdheid is echter beperkt tot het inzien van zakelijke gegevens en bescheiden en om die reden is in verscheidene wetten op het terrein van volksgezondheid het inzagerecht uitgebreid naar ook patiënten- en cliëntendossiers¹⁵. Hiermee is bedoeld om de IGJ ten aanzien van patiënten- en cliëntendossiers vergelijkbare bevoegdheden te verschaffen als opgenomen in de artikelen 5:16 en 5:17 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). In deze artikelen zijn het recht om inlichtingen te vorderen (artikel 5:16), het recht om inzage te vorderen (artikel 5:17, eerste lid) en het recht om kopieën te maken (artikel 5:17, tweede lid) opgenomen. In de huidige artikelen waarin het inzagerecht van de IGJ is neergelegd, is echter enkel "inzage" opgenomen. De regering heeft eerder aangegeven¹⁶ dat dit de suggestie zou kunnen wekken dat de wettelijke grondslag enkel ziet op de bevoegdheid van de IGJ om dossiers in te zien, zoals is bepaald in artikel 5:17, eerste lid, van de Awb. Om die reden is aan de Eerste Kamer de toezegging gedaan¹⁷ om de wetten waarin de inzagebevoegdheid is opgenomen, aan te passen. Om elke onduidelijkheid weg te nemen wordt in de hier genoemde artikelen en onderdelen aangesloten bij de formulering van de artikelen 5:16 en 5:17 van de Awb. In de verscheidene wetten wordt bij "inzage van de dossiers" toegevoegd de bevoegdheid om kopieën te maken en het vorderen van inlichtingen. De voorgestelde wijzigingen houden dus geen materiële wijziging in, maar zijn slechts een technische verduidelijking van het inzagerecht. Om de leesbaarheid te vergroten zijn de huidige leden van artikelen die over voornoemde bevoegdheden van de IGJ gaan opgesplitst in twee leden. Dat het uitoefenen van deze bevoegdheden door de IGJ kan betekenen dat de beroepsbeoefenaar of de zorgverlener verplicht is zijn medisch beroepsgeheim te doorbreken en als dat het geval is dat vervolgens de ambtenaren van de IGJ een geheimhoudingsplicht hebben ten aanzien van deze gegevens, wordt in een apart lid opgenomen.

Daarnaast is in de huidige wetten opgenomen dat een last onder dwangsom kan worden opgelegd in het geval de IGJ wordt belemmerd haar inzagerecht uit te oefenen. Deze artikelen moeten ook worden gewijzigd naar aanleiding van bovenstaande technische wijziging. Immers, een dwangsom moet ook kunnen worden opgelegd als niet wordt meegewerkt aan de bevoegdheden van de IGJ om kopieën te maken of inlichtingen te vorderen. Met de voorgestelde wijziging van deze artikelen wordt deze wijziging gerealiseerd.

¹⁴ In de Jeugdwet zijn naast de ambtenaren van de IGJ ook de ambtenaren van de IJ&V belast met het toezicht en dus geldt de inzagebevoegdheid ook voor hen. Waar in de toelichting op deze artikelen wordt gesproken over de IGJ wordt hiermee ook de IJ&V, voor zover dit het toezicht op de Jeugdwet betreft, bedoeld.

¹⁵ Kamerstukken I 2018/19, 34 874, E

¹⁶ Kamerstukken I 2018/19, 34 874, C, en E.

¹⁷ Kamerstukken I 2018/19, 34 874, E.

De wijzigingen in de verschillende wetten komen op hetzelfde neer. De wijziging van de Wvggz, de Wzd en de Wmo 2015 behoeft echter een aparte toelichting.

Net als bij de andere wetwijzigingen waarin het artikellid over het inzagerecht technisch wordt aangepast, leiden de wijzigingen van artikel 13:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (hierna: Wvggz) en van artikel 60 van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (hierna: Wzd) op dit punt ook tot twee artikelliden in plaats van een.

Het huidige vierde lid van de artikelen 13:1 van de Wvggz en artikel 60 van de Wzd bepaalt dat de zorgaanbieder, geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke en alle andere betrokkenen verplicht zijn aan de toezichthouders alle door hen verlangde inlichtingen te verstrekken. Met het nieuwe derde lid van de artikelen 13:1 van de Wvggz en 60 van de Wzd wordt echter expliciet bepaald dat de toezichthouder bevoegd is om inlichtingen te vorderen. Dit komt op hetzelfde neer. Immers, ook hier vloeit een verplichting voort voor voornoemde partijen om de door de toezichthouder verlangde inlichtingen te verstrekken. Om die reden kunnen de huidige vierde leden van de artikelen 13:1 van de Wvggz en 60 van de Wzd komen te vervallen. Zoals uit het voorgaande blijkt, kan bij het uitoefenen van de bevoegdheden van de IGJ sprake zijn van het doorbreken van het medisch beroepsgeheim en vervolgens van een geheimhoudingsplicht voor de ambtenaren van de IGJ. Deze beide gevolgen worden opgenomen in het nieuwe vierde lid van de artikelen 13:1 van de Wvggz en 60 van de Wzd.

In de Wmo 2015 wordt voorgesteld het inzagerecht op drie plaatsen in de wet aan te passen. Alleen voor het niet meewerken aan het inzagerecht met betrekking op de taak van Veilig Thuis kan een last onder dwangsom worden opgelegd. De IGJ heeft bovengenoemde bevoegdheden echter ook in verband met het toezicht houden op de taak personen met een auditieve beperking te ondersteunen bij deelname aan het maatschappelijk verkeer (artikel 3a.1.1 van de Wmo 2015). En ook het college heeft als toezichthouder op de Wmo 2015 bevoegdheden (artikel 6.1, tweede lid). Voor het niet meewerken aan deze laatste bevoegdheden van de toezichthouders bestaat echter geen mogelijkheid tot het opleggen van een dwangsom. Met de toevoeging van een tweede lid aan artikel 3a.2.2 en een nieuw artikel 6.1a wordt hierin alsnog voorzien. Voor de Wmo 2015 is in dit kader overwogen of de verplichting om mee te werken aan de beroepskracht op te leggen en niet aan de beroepsbeoefenaar. Beroepskracht is gedefinieerd in de Wmo 2015. Dit is echter een beperkter begrip dan beroepsbeoefenaar, omdat de medewerkers van Veilig Thuis bijvoorbeeld niet vallen onder beroepskracht maar wel onder het begrip beroepsbeoefenaar. Om die reden is ervoor gekozen het begrip beroepsbeoefenaar te handhaven.

Artikel I, onderdeel D, onder 3

Zoals reeds blijkt uit paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de toelichting, zijn de IGJ en de IJ&V (hierna: de inspecties) belast met het toezicht op de naleving van de Jeugdwet. Op grond van artikel 9.2, zesde lid, van de Jeugdwet zijn de inspecties bevoegd een tuchtklacht in te dienen. De inspecties kunnen tot deze conclusie komen op basis van informatie die zij hebben verkregen uit hun toezichthoudende taken. Een voorbeeld hiervan is dat op grond van artikel 4.1.8, eerste lid, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen verplicht zijn om calamiteiten of geweld die bij het verlenen van jeugdzorg heeft plaatsgevonden te melden aan de inspecties. Als het noodzakelijk is voor het door de inspecties te verrichten onderzoek, zijn jeugdhulpaanbieders, jeugdhulpverleners en gecertificeerde instellingen verplicht persoonsgegevens, waaronder gegevens over de gezondheid van jongeren, te verstrekken aan de inspecties. Dit houdt in dat jeugdhulpaanbieders en jeugdhulpverleners verplicht kunnen worden hun medisch beroepsgeheim te doorbreken. Op grond van artikel 2:5 van de Awb zijn de inspecties verplicht tot geheimhouding van deze gegevens die op voorgaande wijze tot haar zijn gekomen. Deze plicht tot geheimhouding kan worden doorbroken als uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit. Het belang van het indienen van tuchtklachten is in paragraaf 2.3 toegelicht. Het indienen van een tuchtklacht brengt met zich dat de inspecties hun geheimhoudingsplicht moeten doorbreken.

In artikel 9.2, vierde lid, (nieuw) van de Jeugdwet is de geheimhouding van de inspecties expliciet bepaald als het gaat om de verplichte verstrekking door zorgaanbieders en zorgverleners van

gegevens ten aanzien waarvan zij een medisch beroepsgeheim hebben. En zij verplicht zijn deze gegevens te verstrekken aan de inspecties, artikel 9.2, derde lid (nieuw), van de Jeugdwet. Om die reden wordt met dit onderdeel bepaald dat de inspecties om een tuchtklacht in te dienen op grond van artikel 9.2, zesde lid, van de jeugdwet, zij bevoegd zijn hun geheimhoudingsplicht op grond van artikel 9.2, vierde lid (nieuw), van de Jeugdwet te doorbreken.

Artikel II, onderdelen A, B, C en D

In onderdeel A is een aantal begripsbepalingen toegevoegd aan de Wkkgz. Het gaat om "bijzondere categorieën van persoonsgegevens", "gegevens over gezondheid" en "persoonsgegevens van strafrechtelijke aard". Voor de definiëring van deze begrippen moet worden verwezen naar de AVG dan wel de UAVG. In de huidige artikelen staat deze verwijzing elke keer apart opgenomen, waardoor de artikelen uitgebreider worden dan nodig is. Door in de begripsbepalingen op te nemen dat met die begrippen de begrippen uit de AVG of de UAVG worden bedoeld, wordt de leesbaarheid van deze artikelen vergroot. In de onderdelen B, C en D wordt een aantal van de huidige artikelen aangepast naar aanleiding van de nieuwe begripsbepalingen.

Artikel II, onderdeel F

Met dit onderdeel worden zorgaanbieders en zorgverleners verplicht (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard te verstrekken aan de IGJ als dit noodzakelijk is om een andere melding te kunnen onderzoeken. Er is bewust aangesloten bij een soortgelijke bepaling over verplichte meldingen, artikel 11, tweede lid, van de Wkkgz. Deze wijziging is toegelicht in paragraaf 2.2 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel II, onderdeel G

Met betrekking tot verplichte meldingen (artikel 11, eerste lid, van de Wkkgz) zijn de zorgaanbieder en zorgverleners verplicht aan de IGJ (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens te verstrekken als deze noodzakelijk zijn voor het door de IGJ te verrichten onderzoek. In artikel 29, tweede lid, is bepaald dat in het geval de zorgaanbieder of zorgverlener geen gehoor geven aan deze verplichting, aan hen een last onder dwangsom kan worden opgelegd. Met artikel II, onderdeel wordt in dit wetsvoorstel voorgesteld dat een zorgaanbieder of zorgverlener ook in het geval er sprake is van een andere melding verplicht is aan de IGJ (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens te verstrekken als dit noodzakelijk is om de andere melding te kunnen onderzoeken.

Voorgesteld wordt artikel 29, tweede lid, van de Wkkgz zo aan te passen dat ook aan de zorgaanbieder en de zorgverlener een last onder dwangsom kan worden opgelegd als zij geen gegevens verstrekken aan de IGJ in het kader van het onderzoeken van een andere melding.

Artikel III

Indien gedurende de periode van detentie buiten de justitie instelling zorg is genoten die door de zorgverzekeraar is betaald, dienen deze kosten alsnog voor rekening van DJI te komen. Om declaraties te kunnen indienen bij DJI, moeten zorgverzekeraars persoonsgegevens verstrekken. De wijziging van artikel 89, eerste lid, Zvw, geeft daarvoor de benodigde wettelijke grondslag. Bij de uitwisseling van persoonsgegevens, zowel voor de uitvoering van artikel 24 Zvw als voor het indienen van declaraties, wordt gebruik gemaakt van het bsn. Zorgverzekeraars zijn op grond van art. 13, eerste lid, Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg en art. 86, eerste lid Zvw bij wet aangewezen als gebruiker van het bsn als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, onder 2° van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb). Ook de ministers bedoeld in artikel 24 Zvw en de onder hun ressorterende diensten zijn gebruiker als bedoeld in de Wabb op grond van artikel 1, onderdeel d, onder 1° Wabb. Art. 11, eerste lid, Wabb bepaalt dat bij het uitwisselen van persoonsgegevens tussen gebruikers onderling, het bsn die persoon wordt vermeld.

Artikel IV, onderdeel D

Algemeen

Dit onderdeel ziet op de wijziging van artikel 4.2.12 van de Wmo 2015. Met de voorgestelde wijziging wordt de grondslag voor het verstrekken van gegevens door een Veilig Thuis-organisatie aan het college, de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan Onze Minister voor Rechtsbescherming ten behoeve van beleidsinformatie en de grondslag voor het verstrekken van persoonsgegevens aan het college met als doel dat het college kan beoordelen of een bepaalde voorziening nodig is (de zgn. "gevalsbehandeling"), verduidelijkt. In het thans geldende artikel 4.2.12 Wmo 2015 wordt slechts verwezen naar artikelen in de Jeugdwet. Het gaat echter bij het verstrekken van gegevens voor beleidsinformatie inzake Veilig Thuis en bij het verstrekken van persoonsgegevens inzake "gevalsbehandeling" niet alleen om gegevens inzake kindermishandeling, maar ook om gegevens in gevallen van huiselijk geweld waarbij geen jeugdigen betrokken zijn. Om die reden wordt voorgesteld artikel 4.2.12 van de Wmo 2015 aldus te wijzigen dat daarin is geëxpliciteerd dat dit ook betrekking heeft op gegevensverstrekking inzake huiselijk geweld.

Gegevens ten behoeve van beleidsinformatie, het voorgestelde eerste en tweede lid

Volgens het thans geldende artikel 4.2.12, eerste lid, Wmo 2015, verstrekt Veilig Thuis gegevens ten behoeve van de verwerking, bedoeld in artikel 7.4.1 van de Jeugdwet en is op die gegevens op grond van artikel 4.2.12, tweede lid, Wmo 2015 artikel 7.4.4 van de Jeugdwet van overeenkomstige toepassing. Artikel 7.4.1 van de Jeugdwet bevat een grondslag voor de verwerking van gegevens inzake Veilig Thuis door Onze Ministers en het college voor beleidsdoeleinden en voor onze Ministers om hun stelselverantwoordelijkheid te kunnen waarborgen. Artikel 7.4.4, eerste lid, van de Jeugdwet brengt mee dat de te verwerken gegevens ook persoonsgegevens kunnen zijn, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de in dat artikellid genoemde doelen. Aangezien die doelen echter op het terrein van de Jeugdwet liggen en door Veilig Thuis ook gegevens inzake huiselijk geweld worden verstrekt in gevallen waarin geen jeugdigen zijn betrokken, is het thans geldende artikel 4.2.12 Wmo 2015 niet helemaal sluitend. Met het voorgestelde artikel 4.2.12, eerste en tweede lid, Wmo 2015 wordt voor wat betreft de gegevens voor beleidsinformatie de verwijzing naar de Jeugdwet vervangen door een eigenstandige grondslag voor het verstrekken van gegevens voor beleidsinformatie Veilig Thuis (eerste lid). Het kan daarbij om persoonsgegevens gaan voor zover de gegevens noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van een landelijk, regionaal en lokaal geaggregeerd inzicht in de handelwijze van Veilig Thuis-organisaties naar aanleiding van meldingen van huiselijk geweld of kindermishandeling en in de resultaten van die handelwijze (tweede lid), waarbij geldt dat dit inzicht niet herleidbaar is tot individuele personen (zie artikel 37, derde lid, van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek). Volgens het thans geldende artikel 4.2.12, tweede lid, Wmo 2015 in verbinding met artikel 7.4.4, tweede lid, Jeugdwet, kan het bij die verstrekking van persoonsgegevens om burgerservicenummers, om bijzondere categorieën van persoonsgegevens en om persoonsgegevens van strafrechtelijke aard gaan. Met het voorgestelde artikel 4.2.12, tweede lid, wordt ervoor gekozen om geen grondslag op te nemen voor de verstrekking van alle bijzondere categorieën van persoonsgegevens, maar alleen voor die categorieën waarvoor verstrekking noodzakelijk kan zijn. De grondslag voor verstrekking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard is één op één overgenomen uit artikel 7.4.4, tweede lid, van de Jeugdwet. Dat het bij die verstrekking van persoonsgegevens ook om burgerservicenummers kan gaan, volgt uit het voorgestelde artikel 5.2.9, eerste lid, Wmo 2015. Alleen door middel van verstrekking van het burgerservicenummer van betrokkenen door Veilig Thuis aan het CBS kan middels onderzoek structureel inzichtelijk worden gemaakt wat de aanpak van Veilig Thuis is bij een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling. Welke meldingen worden door Veilig Thuis bijvoorbeeld onderzocht? Wanneer wordt na een melding van kindermishandeling bij Veilig Thuis als vervolgotraject jeugdhulp ingezet voor een jeugdige of zijn ouder? In welke gevallen wordt de raad voor de kinderbescherming ingeschakeld? Wanneer wordt de politie ingeschakeld? Heeft dit de veiligheidssituatie verbeterd of heeft bijvoorbeeld nog een hermelding plaatsgevonden? Deze informatie is noodzakelijk om te kunnen beoordelen of de Veilig Thuis-aanpak en de eventueel daarop volgende keten- of netwerkaanpak doelmatig en doeltreffend is geweest.

Gegevens inzake "gevalsbehandeling", het voorgestelde derde lid

Volgens het thans geldende artikel 4.2.12, eerste lid, Wmo 2015, verstrekt Veilig Thuis gegevens ten behoeve van de verwerking, bedoeld in artikel 7.4.0 van de Jeugdwet aan het college. Dit betekent dat een Veilig Thuis-organisatie persoonsgegevens van een jeugdige of van zijn ouders, waaronder het burgerservicenummer van de jeugdige, kan verstrekken, op grond waarvan het college kan beoordelen of een bepaalde voorziening van jeugdhulp nodig is. Aan het voorgestelde artikel 4.2.12 Wmo 2015 wordt een verwijzing naar artikel 5.1.1, eerste tot en met derde lid, Wmo 2015 toegevoegd, zodat de grondslag ook geldt voor het verstrekken van persoonsgegevens in gevallen van huiselijk geweld waarbij geen jeugdigen betrokken zijn. Daarnaast zorgt de voorgestelde wijziging van artikel 5.2.9, eerste lid, Wmo 2015 ervoor dat deze persoonsgegevens ook burgerservicenummers kunnen betreffen. Zie daarover verder de artikelsgewijze toelichting op artikel 5.2.9.

Artikel IV, onderdeel G, (onder 1)

Voorgesteld wordt om de grondslag voor verwerking van persoonsgegevens door Veilig Thuis in artikel 5.1.6, tweede lid, Wmo 2015 te verbeteren door naast gegevens over gezondheid ook andere bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard op te nemen en gegevens over huiselijk geweld en kindermishandeling te laten vervallen.”

Bijzondere categorieën van persoonsgegevens

Artikel 5.1.6, tweede lid, Wmo 2015 bepaalt dat Veilig Thuis bevoegd is persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid, huiselijk geweld of kindermishandeling te verwerken, indien uit een melding redelijkerwijs een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling kan worden afgeleid en de verwerking noodzakelijk is te achten voor de uitoefening van de taken, bedoeld in artikel 4.1.1, tweede lid. Gegevens over de gezondheid betreffen een bijzondere categorie van persoonsgegevens. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens zijn verder persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid (zie artikel 9, eerste lid AVG). Artikel 5.1.6, tweede lid, Wmo 2015 is in werking getreden onder de voorheen geldende Wet bescherming persoonsgegevens (hierna Wbp). In de Wbp werden persoonsgegevens van strafrechtelijke aard niet, zoals thans in artikel 10 AVG, als aparte categorie persoonsgegevens aangemerkt, maar vielen zij onder de bijzondere persoonsgegevens, bedoeld in hoofdstuk 2, paragraaf 2, Wbp.

Uit de parlementaire geschiedenis op artikel 5.1.6 Wmo 2015 kan worden afgeleid, dat het de bedoeling van de wetgever is geweest dat dat artikel niet alleen een grondslag biedt voor de verwerking van de bijzondere categorie gegevens over gezondheid, maar ook bijvoorbeeld over het seksuele leven.¹⁸ Het blijkt in de praktijk ook noodzakelijk om bijvoorbeeld indien er naar aanleiding van een melding een redelijk vermoeden bestaat van kindermisbruik noodzakelijk zijn gegevens inzake de seksuele gerichtheid of het seksuele gedrag van de vermoedelijke pleger te verwerken. Ook kan het noodzakelijk zijn om gegevens over de seksuele gerichtheid van een jeugdige te verwerken indien deze seksuele gerichtheid aanleiding is (geweest) tot kindermishandeling. Dit laatste komt bijvoorbeeld voor in het geval de homoseksuele geaardheid van de jeugdige vanuit een religieuze opvatting niet gewenst is. In een dergelijk geval is het ook noodzakelijk voor Veilig Thuis om persoonsgegevens te verwerken waaruit die religieuze overtuiging blijkt. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn om gegevens te verwerken waaruit ras of etnische afkomst blijken. Een voorbeeld daarvan is de situatie dat spanningen ontstaan binnen een gezin uit de Turkse gemeenschap, omdat de ouders de relatie van hun dochter met een jongen van Turkse komaf met een Koerdische achtergrond afkeuren. Voor het onderzoek en het bepalen van de vervolgstappen is deze context, waarin ook politieke opvattingen een rol spelen, relevant. Met deze voorgestelde aanpassing wordt verduidelijkt dat Veilig Thuis niet alleen gegevens inzake gezondheid mag verwerken, maar ook een aantal andere bijzondere categorieën van

---

¹⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33841, nr. 3, p. 174, p. 175

persoonsgegevens, indien dit voor de uitvoering van haar taken naar aanleiding van een melding noodzakelijk is.

Persoonsgegevens van strafrechtelijke aard

Onder persoonsgegevens over huiselijk geweld of kindermishandeling in het thans geldende artikel 5.1.6, tweede lid, Wmo 2015, kunnen ook persoonsgegevens van strafrechtelijke aard worden verstaan. Met de voorgestelde aanpassing wordt dat verduidelijkt. Veilig Thuis ontvangt persoonsgegevens van strafrechtelijke aard onder andere van ketenpartners, zoals de politie, het openbaar ministerie, de reclassering en Halt. Artikel 10 AVG vereist een wettelijke grondslag voor de verwerking van die gegevens door Veilig Thuis. Artikel 33, eerste lid, onderdeel a, UAVG bepaalt voor zover hier relevant dat persoonsgegevens van strafrechtelijke aard mogen worden verwerkt, indien de verwerking geschiedt door verwerkingsverantwoordelijken die deze hebben verkregen krachtens de Wet politiegegevens of de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. De voorgestelde aanpassing van de verwerkingsgrondslag in artikel 5.1.6, tweede lid, Wmo 2015, met persoonsgegevens van strafrechtelijke aard zorgt ervoor dat verduidelijkt wordt, dat Veilig Thuis ook persoonsgegevens van strafrechtelijke aard mag verwerken buiten het in artikel 33, eerste lid, onderdeel a, UAVG genoemde geval. Zo kan Veilig Thuis ook persoonsgegevens van strafrechtelijke aard verwerken die zij van Halt en de reclassering ontvangt. Vereist is daarbij steeds dat verwerking alleen is toegestaan indien uit een melding een redelijk vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt afgeleid en de verwerking van die gegevens noodzakelijk is. Het kan voor Veilig Thuis noodzakelijk zijn om persoonsgegevens van strafrechtelijke aard te verwerken om een inschatting te kunnen maken van de veiligheid van de betrokkene(n) en van professionals die in contact treden met betrokkene(n) en om te beoordelen welke veiligheidsmaatregelen eventueel nodig zijn. Zo wordt informatie over een eerdere aangifte van huiselijk geweld meegewogen in de veiligheidsbeoordeling. Daarnaast kan informatie over een eerdere veroordeling voor wapengebruik of –bezit van belang zijn voor de veiligheidsbeoordeling, maar ook voor de (zorg)professional die contact heeft met de betrokkene(n) in verband met veiligheidsrisico's. Ook kunnen eerdere veroordelingen voor rijden onder invloed een redelijk vermoeden van huiselijk geweld door overmatig alcoholgebruik ondersteunen. Voorts kan informatie over een invrijheidsstelling met schorsende voorwaarden van belang zijn voor zowel de veiligheidsbeoordeling als voor de beoordeling welke veiligheidsmaatregelen moeten worden ingezet. Tot slot kan het indien er een redelijk vermoeden bestaat dat iemand een huisgenoot fysiek mishandelt noodzakelijk zijn om te registreren dat tegen de vermoedelijke pleger van dat huiselijk geweld al eerder een verdenking van een geweldsdelict is gerezen of dat hij daarvoor al eerder is veroordeeld. Voorop staat dat het steeds moet gaan om een persoonsgegeven van strafrechtelijke aard waarvan de verwerking noodzakelijk wordt geacht voor het uitvoeren van de taken door Veilig Thuis.

Artikel IV, onderdeel I

Artikel 5.2.9, eerste lid, Wmo 2015 regelt dat onder andere het college en Veilig Thuis het burgerservicenummer van een persoon bij het verstrekken van persoonsgegevens als bedoeld in de artikelen 5.2.1 tot en met 5.2.5 gebruiken met het doel te waarborgen dat de in het kader van de uitvoering van de Wmo 2015 te verwerken persoonsgegevens op die persoon betrekking hebben. Voorgesteld wordt deze grondslag ook van toepassing te laten zijn op de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 4.2.12, tweede lid, en derde lid, onderdeel b, van de Wmo 2015. Op die manier bestaat niet alleen een expliciete wettelijke grondslag voor het gebruik van burgerservicenummers bij de verstrekking van persoonsgegevens in geval van kindermishandeling (het voorgestelde artikel 4.2.12, tweede lid, Wmo 2015 en het derde lid, onderdeel a, in verbinding met artikel 7.4.0, eerste lid, Jeugdwet), maar ook bij de verstrekking van persoonsgegevens inzake huiselijk geweld (het voorgestelde artikel 4.2.12, tweede lid, en derde lid, onderdeel b, van de Wmo 2015).

Artikel IV, onderdeel J

Voorgesteld wordt om de in artikel 5.3.4, tweede lid, van de Wmo 2015 opgenomen bewaartermijn van twintig jaar, die geldt voor alle persoonsgegevens die Veilig Thuis met betrekking tot een betrokkene onder zich heeft, te beperken tot de persoonsgegevens die Veilig Thuis in verband met

de uitoefening van taken, bedoeld in artikel 4.1.1, tweede lid, onder zich heeft. Dit betekent dat die bewaartermijn alleen geldt voor persoonsgegevens inzake meldingen en niet inzake adviezen (de in artikel 4.1.1, derde lid, genoemde taak). Voor de uitvoering van de adviestaak is het niet nodig om persoonsgegevens van de adviesvrager zo lang te bewaren. Veilig Thuis geeft in dergelijke gevallen slechts advies naar aanleiding van een adviesvraag en registreert geen persoonsgegevens van het betreffende gezin of huishouden waarop een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling betrekking heeft. In het Handelingsprotocol Veilig Thuis is voor adviezen nu al een bewaartermijn van twee jaar na het laatste contact opgenomen, zie artikel 15.3.4 van dit protocol. Indien een advies van Veilig Thuis erin resulteert dat een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt gedaan, geldt alsnog de termijn van twintig jaar voor het bewaren van persoonsgegevens.

Artikel IX, onderdeel A

Met dit onderdeel wordt een wijziging voorgesteld van artikel 3.2.3 van de Wet langdurige zorg, zodat gegevens van een cliënt die het CIZ heeft verkregen in het kader van de beoordeling van een aanvraag voor een besluit tot opname en verblijf, een rechterlijke machtiging of een machtiging tot voortzetting van de inbewaringstelling als bedoeld in de Wzd ook mogen worden gebruikt bij de beoordeling van een Wlz-aanvraag. Tevens wordt voorgesteld dat ook de informatie die het CIZ heeft opgenomen in een advies aan de officier van justitie als bedoeld in artikel 28a van de Wzd mag worden gebruikt bij de behandeling van een aanvraag voor het vaststellen van het recht op zorg op grond van de Wlz. Wel moet het CIZ afwegen of de gegevens waarover zij beschikt in het kader van een aanvraag op grond van de Wzd ook noodzakelijk zijn om een Wlz-vraag in behandeling te kunnen nemen. In dit kader wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel XIII

Dit onderdeel wijzigt de Kaderwet VWS subsidies. Zoals blijkt uit paragraaf 2.7 van het algemeen deel van de toelichting kan het noodzakelijk zijn om (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens te verwerken bij de beoordeling van een subsidieaanvraag, voor de verlening van een subsidie en de vaststelling van de subsidie. Op dit moment is de grondslag voor de verwerking van deze gegevens toestemming. Deze grondslag voldoet echter niet (paragraaf 2.7 van het algemeen deel van de toelichting). De beoordeling van een subsidieaanvraag is opgenomen in artikel 3, vierde lid, van de Kaderwet VWS-subsidies. Een ander doel van gegevensverwerking dat in het artikel is opgenomen is subsidieverstrekking. In de Algemene wet bestuursrecht wordt onder subsidieverstrekking zowel de subsidieverlening als de subsidievaststelling verstaan.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

E.J. Kuipers